

พฤติกรรมการณ์วินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภัทร์ทิพา เพ็รียวพาณิชย์
ลำไย มากเจริญ
ทิพสุดา คมวงศ์วิวัฒน์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Self-discipline Behavior of the Students in Faculty of Business
Administration of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Pattipa Preopanich
Lumyai Magjaroen
Tipsuda Comwongwiwat

This Research is Funded by Business Administration Faculty
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
Year 2016

ชื่อเรื่อง : พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้วิจัย : ผศ.ภัทร์ทิพา เพ็ริยพณิชย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร
ผศ.ลำไย มากเจริญ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร
ผศ.ทิพสุดา คมวงศ์วิวัฒน์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร

พ.ศ. : 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาด้วยจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 400 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็นตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง และตัวแปรลักษณะทางสังคม 2 ตัวแปร คือ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง การวิเคราะห์ทั้งหมดกระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะทางสังคม

ผลการวิจัย มีดังนี้

ประการแรก ตัวทำนายในกลุ่มจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม รวม 6 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองในกลุ่มรวม ทำนายได้ร้อยละ 59.5 กลุ่มย่อย ทำนายได้ระหว่างร้อยละ 32.1 ถึง ร้อยละ 44.8 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย ตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง เป็นตัวทำนายที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกในกลุ่มรวม กลุ่มเพศชาย และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2

ประการที่สอง นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวมาก มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนและการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า พฤติกรรมการมี

วินัยในตนเองแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน พบกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 และพบพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองแปรปรวนไปตามการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4

ประการที่สาม นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองแปรปรวนไปตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 และพบพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองแปรปรวนไปตามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4

Title : Self-discipline Behavior of the Students in Faculty of Business Administration of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Researcher : Pattipa Preopanich, Faculty of Business Administration, RMUTP.
Lumyai Magjaroen, Faculty of Business Administration, RMUTP.
Tipsuda Comwongwiwat, Faculty of Business Administration, RMUTP.

Year : 2016

ABSTRACT

The research studies self-discipline behaviour of business administration student of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon Pha Nakorn. There are 2 main points in objective: 1) To study the power to predict student's self-discipline behaviour by psychological characteristic, psycho-situational characteristic and social characteristic in collected group and subgroups. 2) To examine the interaction between psychological characteristic, psycho-situational characteristic and social characteristic that relates to self-discipline behaviour in collected group and subgroups.

The survey of 400 undergraduates was conducted to assess self-discipline behaviour of students. Moreover, there are 6 independent variables in this research including 2 variables of psychological characteristic (future orientation and self-control, and achievement motivation), 2 psycho-situational characteristic variables (perceived self-efficacy and attitude toward self-discipline behaviour, and 2 variables of social characteristic (good role model from family and supportive rearing, while the dependent variable is self-discipline behaviour.

Basic statistics, multiple regression analysis, and two-way ANOVA were used to analyse. All of the analysis was also used in both collected group and subgroup according to socio-demographic characteristic.

The results of this research are as follow:

1. 6 variables in term of psychological characteristic, psycho-situational characteristic and social characteristic can predict self-discipline behaviour in collected group, accounting for 59.5 per cent, while subgroups are between 32.1 to 44.8 per cent. The most prediction is female group. Furthermore, the most significant predicting factor is attitude toward self-discipline behaviour which is in equation in collected group and subgroups and it is the first significant predicting factor in

collected group and male group, as well as the student group who study in first and second years in bachelor's degree.

2. Students who have high level of future orientation and self-control, and good role model from family will have great self-discipline behaviour. In fact, it is found that future orientation and self-control, and good role model from family disconnect with student's self-discipline behaviour at the level of significance of 0.05. However, when analysing each independent variable, self-discipline behaviour varies with future orientation and self-control. It appears on collected group and 4 subgroups which consist of male group, female group, the first and second year undergraduate group, and the third and fourth year undergraduate group. In addition, good role model from family influences self-discipline behaviour that can be found in collected group and 4 subgroups such as male group, female group, the first and second year undergraduate group, and the third and fourth year undergraduate group.

3. The students who have high achievement motivation and supportive rearing are estimated to have great self-discipline behaviour. Whereas, it is apparent that achievement motivation and supportive rearing do not interact with self-discipline behaviour at the level of significance of 0.05. On the contrary, when considering each independent variable, achievement motivation affects self-discipline behaviour in collected group and subgroups (male group, female group, the first and second year undergraduate group, and the third and fourth year undergraduate group). At the same time, self-discipline behaviour is also determined by supportive rearing that presents in both of collected group and subgroups which include male group, female group, the first and second year undergraduate group, and the third and fourth year undergraduate group.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นะมิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชจิตร์ ตั้งเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญธรรม พรเจริญ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จนทำให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อนร่วมงานที่ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งกำลังใจทุกกำลังใจจาก บุคคลรอบข้างที่คอยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่า ความดี ของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแต่พระคุณบิดา มารดา และครูอาจารย์ ทุกท่านผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทั้งหลายให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
พฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	4
แนวความคิดวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมบุคคล	11
ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม	13
จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	15
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	15
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	19
จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	22
การรับรู้ความสามารถของตนกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	22
เจตคติต่อพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	26
ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	30
การเห็นแบบอย่างจากครอบครัวกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	30
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	32
ลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
กรอบแนวคิดในการศึกษา	36
นิยามปฏิบัติการ	37
สมมติฐานของการวิจัย	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานเพื่อบรรยายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปร	46
การวิเคราะห์สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน	49
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามข้อสมมติฐานข้อที่ 1	59
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามข้อสมมติฐานข้อที่ 2	61
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามข้อสมมติฐานข้อที่ 3	62
ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ	63
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	64
บรรณานุกรม	65

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model)	12
ภาพ 2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่นำไปสู่พฤติกรรมจริยธรรม	14
ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	37

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม	47
ตาราง 2	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร	47
ตาราง 3	จำนวนและร้อยละการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ (n=400)	48
ตาราง 4	เปรียบเทียบปริมาณการทำงานและตัวทำนายที่สำคัญ 4 ชุด ของตัวถูกทำนาย คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	51
ตาราง 5	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ เพื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม	54
ตาราง 6	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ เพื่อพิจารณาตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม	56

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบัน ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการดิ้นรนต่อสู้ แข่งขันกันสูง เพื่อให้เกิดการอยู่รอด บุคคลให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าการพัฒนาทางด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงการขาดวินัยของคนในชาติอย่างเด่นชัด เช่น ปัญหามลภาวะ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การทุจริตคอร์รัปชัน ขาดวินัยทางการเมือง ทางธุรกิจการเงิน เป็นต้น ซึ่งนับเป็นภาวะวิกฤติของสังคมไทยที่ต้องให้การแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน และสถาบันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สุขอรรถ วงษ์ทิม. 2555 : 1)

การพัฒนาบุคคลเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ถ้าประเทศใดมองข้ามความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากร ประเทศนั้นยากที่จะประสบความสำเร็จในการพัฒนา ทั้งนี้การพัฒนาประเทศนั้นมีได้ขึ้นอยู่กับทุนและทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพประชากรที่มาจัดการกับสิ่งเหล่านี้ด้วย คุณสมบัติของประชากรที่มีคุณภาพ ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความอดทน ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความไม่ก้าวร้าว คุณสมบัตินี้กล่าวว่ามีหลักปัจจัยร่วมกับการมีวินัยแห่งตนหรือการมีวินัยในตนเอง (สุรพงษ์ ชูเดช. 2542 : 1) วินัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของชีวิตที่มีคุณภาพ อีกทั้งเป็นเครื่องปลุกฝังการรู้จักควบคุมตนเอง วินัยในตนเองจึงเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ วินัยในตนเองเกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ ผักผ่อน ตั้งแต่เกิดจนเข้าสู่ระบบการศึกษาตลอดไปชั่วชีวิต แต่วินัยของการศึกษานับเป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการเรียนรู้และฝึกฝน หากเยาวชนไทยที่ผ่านระบบการศึกษาจากโรงเรียนขาดคุณธรรม ขาดระเบียบวินัย ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมไทยและระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะรุนแรงขึ้น (กรมวิชาการ. 2542 : 118)

การศึกษานับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีอันจะนำไปสู่ความเจริญ ความมั่นคง ความสงบสุขของสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคนในสังคมให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณภาพสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 81)

สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีหน้าที่หลักที่สำคัญ คือ จะต้องพัฒนาบัณฑิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้านทั้งสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ อารมณ์ และสังคมหรืออาจจะกล่าวโดยสรุปว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เงื่อนไขกฎเกณฑ์ เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามและแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม (Edwards. 1997 : 18)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เดิมชื่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร ซึ่งเป็นสถาบันเก่าแก่ที่ให้การศึกษาด้านการพาณิชย์และธุรกิจ เน้นจัดการเรียนการสอนทางด้านประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2549 ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2548 สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้านการปฏิรูปการศึกษา และนำพาประเทศสู่การแข่งขันกับนานาประเทศ เพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศโดยรวม เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน โดยขยายฐานการให้บริการอุดมศึกษาให้มากขึ้น มุ่งให้การจัดการระดับอุดมศึกษามีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิต ให้มีความรู้เพื่อสนองตอบความต้องการทางวิชาการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต คือ สร้างองค์ความรู้ สร้างสังคมการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเป็นอาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้พบพฤติกรรมของนักศึกษาที่ขาดวินัยในตนเอง มาเรียนไม่ตรงตามเวลา แต่งกายผิดระเบียบ ส่งการบ้านไม่ตรงตามเวลา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อมุ่งหวังที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยและตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาด้วยจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ ผู้ปกครอง นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการเรียนของนักศึกษา สามารถนำข้อค้นพบจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคมของนักศึกษาไปประกอบการพิจารณาส่งเสริมการเรียนของนักศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3,669 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 400 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ มีดังนี้
 - 1.1 จิตลักษณะเดิม ได้แก่
 - 1.1.1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
 - 1.1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.2 จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่
 - 1.2.1 การรับรู้ความสามารถของตน
 - 1.2.2 เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง
 - 1.3 ลักษณะทางสังคม ได้แก่
 - 1.3.1 การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว
 - 1.3.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. พฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
2. แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมบุคคล
3. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม
4. จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 4.1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 4.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
5. จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 5.1 การรับรู้ความสามารถของตนกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 5.2 เจตคติต่อพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
6. ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 6.1 การเห็นแบบอย่างจากครอบครัวกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 6.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
7. ลักษณะชีวสังคมกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 7.1 เพศกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง
 - 7.2 ระดับชั้นปีกับพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง

1. พฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง

คำว่า “พฤติกรรม” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย เช่น สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550 : 2) กล่าวว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง สิ่งทีบุคคลกระทำ แสดงออก ตอบสนอง หรือโต้ตอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ตรงกัน ด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือเกิดขึ้นภายนอกร่างกาย เช่น การวิ่ง การอ่านหนังสือ การเต้นของหัวใจ การกระตุกของกล้ามเนื้อ เป็นต้น กัญญา สุวรรณแสง (2544 : 92) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม คือ กิริยาอาการ บทบาท สีสันท่าทาง การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใด

ทางหนึ่ง ใน 5 ทวาร คือ โสตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส ฆานสัมผัส และทางผิวหนัง หรือ มิฉะนั้นก็สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ เช่นเดียวกันกับบรรพินท์ ฉายวิมล (ม.ป.ป. : 26-27) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ทุกอย่าง ไม่ว่าจะการกระทำนั้นผู้กระทำรู้ตัวหรือไม่ รู้ตัว และไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม เช่น การพูด การเดิน การกระพริบตา การไต่ยีน การเข้าใจ การคิด เป็นต้น ต่างก็เป็นพฤติกรรมทั้งนั้น โดยที่พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) มีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ วัดได้ นับได้ ซึ่งแยกออกได้เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย (Morel Behavior) เพียงแต่ใช้การสังเกต เช่น การเดิน การร้องไห้ หน้าแดง เป็นต้น และพฤติกรรมที่ต้องใช้เครื่องมือหรือการวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ (Molecular Behavior) เช่น การทำงานของคลื่นสมองขณะใช้ความคิด การเปลี่ยนแปลงของสารเคมี เช่น ปริมาณน้ำตาลในกระแสเลือด เป็นต้น 2) พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) คือ พฤติกรรมความคิดของบุคคลแต่ละบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ความรู้สึก ความรัก ความจำ การตัดสินใจ เจตคติ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลที่เกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกายเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า และสามารถสังเกตได้ วัดได้ตรงกัน

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ความหมายของวินัยในตนเอง

มีผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการศึกษาได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองดังนี้

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1968 ; อ้างอิงจาก สุขอรุณ วงษ์ทิม. 2555) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเองหรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้

กูด (Good. 1959 : 676 ; อ้างอิงจาก อรพรรณ พาณิชปฐมพงศ์. 2542 : 8) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง การบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคลไม่ใช่ว่าการบังคับโดยอำนาจภายนอก หากหมายถึง การบังคับโดยอาศัยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้หรือการยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถควบคุมบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

วินเซนต์ (Vincent. 1961 : 42-43 ; อ้างอิงจาก อรรถรณ พานิชปฐมพงศ. 2542 : 8) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองในอนาคต หรือการไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของบุคคลอื่น รวมทั้งหมายถึงการที่บุคคลกระทำการที่ตนไม่อยากทำ แต่การกระทำนั้นเป็นการเคารพต่อสิทธิของบุคคลอื่นได้รับการตอบสนองหรือกระทำการอันเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

ดวงเดือน พันธุนาวิน (2527) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะให้รางวัลแก่ตนเองเมื่อกระทำความดี หรือลงโทษตนเองเมื่อกระทำชั่ว เป็นความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือการยับยั้งชั่งใจเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งเรียกชื่อได้ต่าง ๆ กันไปได้แก่ มโนธรรมหรือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี (Conscience) พลังอีโก้ (ego strength) การควบคุมของอีโก้ (ego control) การควบคุมตนเอง (Self control) การจัดระเบียบตนเอง (Self regulation) ซึ่งการมีวินัยในตนเองจะแสดงความเป็นตัวของตัวเอง (autonomy) และความเป็นเอกเทศทางจริยธรรม (moral independence) ลักษณะดังกล่าวทั้งหมดนี้จะแสดงถึงการบรรลุภาวะทางจิตของบุคคลที่มีจริยธรรมสูงและมีลักษณะมุ่งอนาคต อันจะช่วยปกป้องบุคคลมิให้กระทำความชั่วเพราะกลัวผลแห่งการกระทำ

ฉันทนา ภาคบังกช และคณะ (2539) ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจ และพฤติกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม โดยไม่ต้องได้รับการควบคุมดูแลจากผู้อื่น เนื่องจากสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองตามที่มุ่งหวัง

ประภาพรณ เอี่ยมสุภาชิต (2532) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถบังคับตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ให้ประพฤติปฏิบัติได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และเป็นไปตามเงื่อนไข กฎเกณฑ์ กติกา หรือข้อตกลงที่สังคมกำหนดไว้ ด้วยความเต็มใจ โดยไม่ต้องมีการลงโทษ หรือควบคุม และผู้ที่มีวินัยในตนเองนั้น จะเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ รับผิดชอบตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ไพฑูรย์ การเพียร (2544 : 9) ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถในการบังคับ ควบคุมอารมณ์ ตลอดจนพฤติกรรมของตนเอง โดยใช้หลักเหตุผลที่ไม่ได้ขัดต่อระเบียบของสังคมและศีลธรรม มีความตั้งใจ มั่นใจในพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกมาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาแล้วเกิดผลดีต่อตนเองและสังคมที่ตนเองอยู่อาศัย

สุภาพร ธนะชวนันท์ (2544) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง โดยอยู่ในกฎและระเบียบของสังคม ซึ่งเกิดจากการสำนึกของตนเอง โดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคม ไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่นและจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและผู้อื่น เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคม

ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์ (2539) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคม และไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น

จากการประมวลความหมายที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึง การควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของบุคคลด้วยความสามารถของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวังโดยรู้จักระงับยับยั้งการกระทำอันไม่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบของสังคมโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

ความสำคัญของวินัยในตนเอง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2532) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นหัวใจของการแสดงออกซึ่งคุณธรรมเนื่องจากสามารถควบคุมตนเองได้ สามารถทำความดีด้วยตนเอง และมีความกังวลเมื่อจะกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยยับยั้งและป้องกันไม่ให้เกิดการทำความผิด นอกจากนี้วินัยยังมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงในยุคของข่าวสารข้อมูลที่ต้องอาศัยความมีเหตุมีผล ความมีวินัย และความพากเพียรประกอบกัน จึงจะสามารถดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและมีความสุขได้

โกศล มีคุณ (2524) กล่าวว่า การเรียนรู้บทบาทของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีบทบาทร่วมกัน เช่น พ่อ แม่ หรืออาจเกิดจากการสอนโดยตรงจากผู้มีประสบการณ์ เช่น การบอกเล่า แนะนำ หรือชี้แนะกฎ ระเบียบข้อห้ามว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด สิ่งใดควรปฏิบัติหรือควรละเว้น เมื่อเด็กได้เรียนรู้บทบาทและความคาดหวังในบทบาท เด็กจะรับทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ตนเรียนรู้มาปฏิบัติให้เหมาะสม รู้จักยอมรับและกระทำตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย และวัฒนธรรมของสังคม การที่บุคคลจะเรียนรู้บทบาทของตนได้ดีเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ของระบบสังคม สถานการณ์ และลักษณะภายในของตัวผู้เรียนด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ บทบาทดังกล่าวเป็นกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวินัย การเรียนรู้จะเกิดขึ้นภายใต้บรรยากาศของความรักความเข้าใจ ความรู้จักเหตุผลของการกระทำ การมีศรัทธาที่จะกระทำตามแบบและคำแนะนำด้วยความเต็มใจ ย่อมจะช่วยให้การกระทำตามกฎ ระเบียบ และบรรทัดฐานของสังคมมีความมั่นคง วินัยที่เกิดขึ้นจึงเป็นวินัยที่บุคคลสามารถควบคุมให้เกิดด้วยตนเอง ซึ่งเรียกว่า วินัยในตนเอง

ทศนา แคมมณี (2541) กล่าวว่า หากประเทศชาติต้องการที่จะแก้ปัญหาวิกฤติทางคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของสังคมอย่างจริงจัง จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน จะต้องหันมาร่วมมือกัน เพื่อนำวิธีการต่าง ๆ มาดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาของการแก้ไขปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม เช่น การขาดความตระหนักในความสำคัญของปัญหา การขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง ขาดเวลา ขาดการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ขาดขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน การมีภาระเกินกำลัง และสิ่งที่ขาดมากที่สุด คือ ขาดการร่วมมือกันนำวิธีการต่าง ๆ ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่องจนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย

สินินา สุทธจินดา (2543 : 35) ได้สรุปไว้ว่า วินัยนั้นจะช่วยกำหนดทิศทางให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน เพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ถ้าหากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็ย่อมจะวุ่นวายสับสน เพราะแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ทั้งในระดับการศึกษา ความรู้ จิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และความต้องการในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันถ้าคนในสังคมนั้น ๆ มีวินัยในตนเองจะทำให้บุคคลนั้นประพฤติที่มีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์และเป็นผู้มีจริยธรรม ซึ่งจะ使人ในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การพัฒนาวินัยในตนเองแก่นักเรียนหรือเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้นักเรียนหรือเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตของตนอย่างถูกต้องมีเหตุผลและเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมที่ตนเองอยู่และยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

กุลชา ศิริเฉลิมพงศ์ (2544 : 18) ได้สรุปว่า คุณค่าของวินัยในตนเองช่วยให้กลุ่มคนหรือสังคมต่าง ๆ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ไม่เบียดเบียนกันและเจริญก้าวหน้า

จิตติมา จักรเพชร (2544 : 21 ; อ้างอิงจาก สุชา จันทน์เอม. 2521 : 97) กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองเอาไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง
3. ช่วยสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ
4. ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้ตนเอง
5. ช่วยให้ครูและนักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน
6. ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของประชากร ซึ่งการพัฒนาประเทศให้ลุล่วงดังเป้าหมายนั้น สิ่งสำคัญที่สุดจะต้องพัฒนาคุณภาพประชากรให้เป็นบุคคลที่มีวินัยในตนเอง และปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน จึงเป็นการพัฒนาบุคคลที่จำเป็นยิ่ง มีนักการศึกษาและผู้วิจัยได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองไว้ ดังนี้ (สิริรุฒิ เครือวัลย์. 2555)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัย ไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอกหรือวินัยในตนเองย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัวเมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่สัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าที่จะเรียนรู้และปรับตัวในสิ่งใหม่ ๆ อันจะเป็นกำลังที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป

2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมร่วมกัน เช่น การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพและไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามประเพณีแบบแผนปฏิบัติของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีการดำเนินงานทางภาคธุรกิจอย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้น การมีวินัยตรงต่อเวลาจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้น การมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในการดำเนินธุรกิจ ก็มีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล และการหมั่นตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐบาลอย่างใกล้ชิดด้วยความตระหนักในหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้เป็นวินัยในตนเองที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนากองเมืองของประเทศเป็นไปได้โดยง่าย

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540 : 21) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นเป้าหมายที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก คงอยู่และพัฒนาขึ้นไปในระดับเยาวชนและติดตัวไปจนตลอดชีวิต เพราะวินัยนั้นเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคม ให้ยึดถือและประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม หากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็จะวุ่นวายสับสนเนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกันในทุกด้าน แต่หากบุคคลในสังคมมีวินัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจของตนเอง คือ วินัยในตนเอง ก็จะทำให้บุคคลนั้นทำอะไรด้วยความมีเหตุผล มีความอดทน สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีความเชื่อมั่นในการกระทำความดี ปฏิบัติตามกฎหมายที่สังคมและหมู่คณะ และเป็นผู้ที่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้ตนเองสามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุขแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

โครว์ และโครว์ (สินีนานู สุทจินดา. 2543 : 34 ; อ้างอิงจาก Crow ; & Crow. 1962 : 398) อธิบายไว้ว่า การสร้างวินัยในตนเองแก่เด็กจะเป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมของสังคมของเขา เพื่อให้มีพฤติกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วย การสร้างวินัยในตนเองจะช่วยให้เขาได้กระทำการที่สังคมยอมรับ เพื่อเขาจะได้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นซึ่งจะเป็นสิ่งที่เขาก็รู้สึกพอใจด้วยเช่นกัน

ออซูเบล (อิติมา จักรเพชร. 2544 : 19 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1965 : 285) กล่าวว่า การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยในตนเองซึ่งเป็นวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมีลักษณะดังนี้

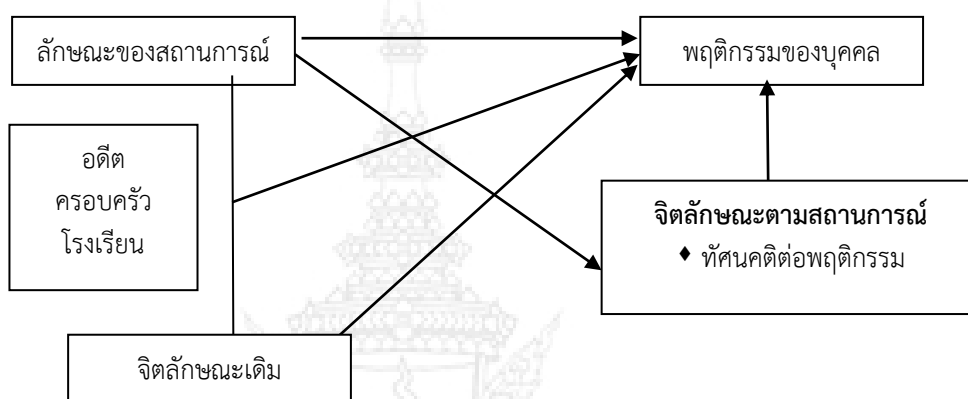
1. เรียนรู้มาตรฐานการกระทำหรือความประพฤติที่สังคมยอมรับ
2. มีวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี เช่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์และอดทนต่อความคับข้องใจได้
3. มีมโนธรรมที่ดี มีศีลธรรม
4. มีความปลอดภัยทางอารมณ์

2. แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมบุคคล

การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย การศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์จึงต้องอาศัยความรู้จากเนื้อหาวิชาหลายด้านรวมกันเพื่อนำไปสู่การเข้าใจ ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาสาเหตุพฤติกรรมมนุษย์ สามารถศึกษาได้จากสาเหตุ 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์ เช่น ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ และการรับรู้ด้านต่าง ๆ 2) ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม โดยทั่วไปการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์จะใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งใน 4 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบที่เน้นจิตลักษณะ (Trait Model) คือ เน้นลักษณะภายในตัวบุคคล เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ได้แก่ การศึกษาบุคลิกภาพของบุคคล 2) รูปแบบการวิเคราะห์พลวัตทางจิต (Psychodynamic Model) เป็นแนวคิดที่มุ่งศึกษาโครงสร้างทางจิตที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ประกอบด้วย อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) โครงสร้างทางจิตทั้งสามด้านนี้จะมีความขัดแย้งกันตลอดเวลา และแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม 3) รูปแบบสถานการณ์นิยม (Situational Model) มุ่งเน้นว่าพฤติกรรมของมนุษย์อาจแก้ไขได้ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยสถานการณ์แวดล้อมภายนอก เงื่อนไขทางสังคมและสิ่งเร้าต่าง ๆ ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่าง ๆ กัน และ 4) รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) มุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจของบุคคล (สาเหตุภายใน) กับสถานการณ์ที่บุคคลกำลังประสบอยู่ (สาเหตุภายนอก) ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541 : 105)

รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) จะกำหนดสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์เป็น 4 ประการ คือ 1) ลักษณะสถานการณ์ 2) จิตลักษณะเดิม 3) จิตลักษณะเดิมมีอิทธิพลร่วมกับสถานการณ์ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ จึงเป็นการอธิบายพฤติกรรมที่มุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจของบุคคล (ปัจจัยภายใน) กับสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่ (ปัจจัยภายนอก) จัดเป็นรูปแบบที่พยายามจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์อย่างครอบคลุมมากที่สุด ในปัจจุบันวิชาการทางจิตวิทยา โดยมีการศึกษาปฏิสัมพันธ์ใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรกศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงสถิติวิเคราะห์หรือปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) ซึ่งเป็นการศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำ 1 ตัวแปร กับสถานการณ์ที่กระทำ 1 ตัวแปร ซึ่งส่งผลต่อความแปรเปลี่ยนของคะแนนพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งในบุคคล การวิเคราะห์สามารถวิเคราะห์ได้โดยการวิเคราะห์แบบ ANOVA โดยมีตัวแปรทางจิตและสถานการณ์ที่เป็นตัวแปรต้นและพฤติกรรมเป็นตัวแปรตาม ลักษณะที่สอง ศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงจิต

ลักษณะตามสถานการณ์ (Organismic Interaction) หมายถึง การศึกษาลักษณะทางจิตของบุคคลที่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์หรือมีความไวต่อสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญ ลักษณะทางจิตนี้เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจเดิมกับสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดลักษณะจิตตามสถานการณ์ในบุคคลนั้นซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่เกิดภายในจิตใจของบุคคล ตัวอย่างเช่น การที่ประชาชนมีเจตคติที่ดีต่อการรักษาความสะอาดท้องถนน อาจเกิดจากการรณรงค์ไม่ทิ้งขยะในท้องถนนของฝ่ายเทศบาล (งามตา วรินทร์านนท์. 2540)

ภาพประกอบ 1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model)

แหล่งที่มา : ดวงเดือน พันธุนาวิน (2541 : 105)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) เป็นแนวเบื้องต้นในการประมวลเอกสารเพื่อกำหนดตัวแปรเชิงเหตุในการอธิบายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา จากการวิเคราะห์สาเหตุตามแนวทฤษฎีดังกล่าวสามารถแบ่งปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองได้ 3 กลุ่ม คือ 1) จิตลักษณะเดิมของนักศึกษา ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาตัวแปรลักษณะทางจิตที่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม ซึ่งตัวแปรลักษณะทางจิตที่ศึกษาประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) จิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ การรับรู้ความสามารถของตน เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง 3) ลักษณะทางสังคม ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาตัวแปรลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา ประกอบด้วย การมีแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ปัจจัยด้านจิตลักษณะที่ใช้ในงานวิจัยนี้ได้นำมา

จากทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม ซึ่งแสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมเป็นคนดีและคนเก่งของศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สรุปลักษณะทางจิตใจจากงานวิจัย หลายสิบเรื่องที่ศึกษาคนไทยในสถานการณ์ต่าง ๆ และพฤติกรรมกรรมกรรมมีวินัยในตนเองเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทำให้นักศึกษามีลักษณะของคนดี คนเก่ง ในสังคมต่อไป ในการศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมกรรมกรรมมีวินัยในตนเองในครั้งนี้ จึงได้ศึกษาตามทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมที่ตั้งบนพื้นฐานวิชาการทางการวิจัย

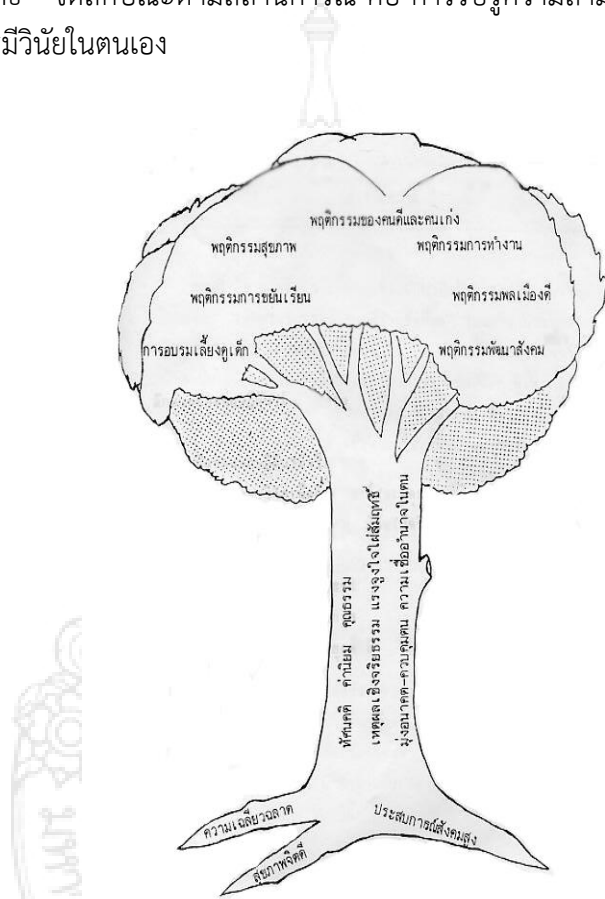
3. ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม

ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม เกิดจากการประมวลผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนไทย ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6 ถึง 60 ปี จำนวนมาก โดย ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) กลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยที่ถูกศึกษารวมหลายพันคนทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด โดยผู้ที่มีพฤติกรรมในปริมาณที่ต่างกัมนำมาเปรียบเทียบกันนี้ จะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันด้วย เพื่อศึกษาอิทธิพลทางจิตใจต่อพฤติกรรมเป็นสำคัญ

ลักษณะของทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมมี 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้อัจริยธรรม ส่วนลำต้น และส่วนราก (ดูภาพประกอบ 2) ในส่วนแรก คือ ดอกและผล แสดงถึงพฤติกรรมคนดีและคนเก่ง ซึ่งหมายถึง การไม่เบียดเบียนตนเอง การไม่เบียดเบียนผู้อื่น รับผิดชอบ ต่อหน้าที่ และอาสาพัฒนาสังคม ผลที่เป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่น่าปรารถนานี้มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้อัจริยธรรม อันประกอบไปด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) การมุ่งอนาคต ควบคุมตน 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) เจตคติ คุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ๆ) ถ้าต้องการเข้าใจอธิบาย ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมชนิดใดจะต้องใช้จิตลักษณะบางด้าน หรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกันจึงจะเป็นผลดีที่สุด กลุ่มที่สอง คือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นรากของลำต้น ซึ่งเป็นส่วนที่สามของต้นไม้อัจริยธรรม มี 3 ด้าน คือ 1) สติปัญญา 2) ประสบการณ์ทางสังคม และ 3) สุขภาพจิต จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ด้านนี้ โดยวิธีอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้น จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมคนดีและคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้ จิตลักษณะ 3 ประการที่ราก อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น เพื่อใช้อธิบายทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543 : 3-4)

ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมนี้ ใช้เป็นประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาคนไทยหลายประการ ประโยชน์ประการหนึ่ง คือ ใช้เป็นกรอบในการกำหนดลักษณะทางจิตใจ ที่เป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมคนดี และคนเก่ง คือ จิตลักษณะสำคัญ 8 ประการ ที่เป็นแก่นของจิตใจคนไทย

จิตลักษณะเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงปรารถนาต่าง ๆ มากมาย ถ้าพัฒนาจิตลักษณะเหล่านี้ จะก่อให้เกิดผลดีต่อพฤติกรรมคนดี คนเก่ง (หมายถึง พฤติกรรมการไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ และอาสาพัฒนาสังคม) ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ จะทำการศึกษาตัวแปรจิตลักษณะที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ซึ่งตัวแปรจิตลักษณะเดิมที่มาจากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และ เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ภาพประกอบ 2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่นำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรม

ที่มา : ดวงเดือน พันธุนาวิณ. 2543. ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

4. จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพราะต้องมีการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคลด้วยความสามารถของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวัง โดยรู้จักยับยั้ง การกระทำอันไม่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบของสังคมไม่ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ด้วยเหตุนี้ผู้ปกครอง ครูอาจารย์จึงต้องการให้นักศึกษามีพฤติกรรมนี้อยู่ใน ตัวเอง ซึ่งจะทำให้มีลักษณะของคนดี คนเก่ง ในสังคมต่อไป ในการศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรม การมีวินัยในตนเองนี้ ได้ศึกษาตามทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม ทฤษฎีนี้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางจาก นักวิชาการและนักปฎิรูปเพื่อการพัฒนาบุคคลและสังคมไทย จึงมีผลงานวิจัยที่สร้างสรรค์ของ อาจารย์และนักวิชาการ ตลอดจนนักพัฒนาและนิสิตนักศึกษาหลายสถาบัน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ ทางวิชาการ งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม เพื่อใช้ในการหาสาเหตุของพฤติกรรมมีหลาย งานวิจัย เช่น งานวิจัยของลำไย มากเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคม และความสุขใจที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้ใช้ตัวแปรทางจิตลักษณะเดิมจากทฤษฎี ต้นไม้อัจริยธรรม 3 ตัวแปร ได้แก่ ความสุขใจ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ จะทำการศึกษาตัวแปรจิตลักษณะที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมการมีวินัย ในตนเอง ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ ส่วนหนึ่งเป็นจิตลักษณะเดิม ซึ่งมาจากทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ดวงเดือน พันธุมนาวิ : 2537) เป็นจิต ลักษณะหนึ่งของทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม และเป็นสาเหตุทางด้านจิตใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเป็น คนดีและคนเก่ง ซึ่งเปรียบได้เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ได้แบ่ง ความหมายออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนแรก คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเล็งเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนในอนาคต และเล็งเห็น ความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นนั้น ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการกำหนด เป้าหมายในชีวิตของตน โดยกำหนดโครงการระยะสั้นและโครงการระยะยาวให้กับตนเองทางด้าน ต่าง ๆ เช่น ด้านการทำงาน ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และด้านจริยธรรม เป็นต้น ลักษณะมุ่ง อนาคตเป็นส่วนต้นของประสพการณ์ มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) ความสามารถคาดการณ์ไกลว่า อะไรจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งระยะใกล้และระยะไกล 2) ความเชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้นอาจ เกิดขึ้นกับตนได้เช่นเดียวกับที่จะเกิดขึ้นกับคนอื่น และ 3) สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหรือ ความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีปริมาณไม่ลดลง ส่วนที่สอง คือ ลักษณะการควบคุมตน

หรือการมีวินัยในตน เป็นส่วนปลายของประสบการณ์และเกิดควบคู่กันเพื่อให้ความสามารถดำเนินการไปตามเป้าหมายที่วางไว้จนประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่กำหนดความสามารถในการควบคุมตน ประกอบด้วย ลักษณะทางจิตหลายประการ เช่น การมองเห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคตมากกว่าประโยชน์ในปัจจุบัน การกระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการอดได้รอได้ เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนเองจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ต้องการได้ นอกจากนี้ อุบล เลี้ยววาริน (2534) อ้างอิงจาก Mischel. 1974) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกัน คือ บุคคลต้องมีความต้องการผลในอนาคตมากกว่าผลในปัจจุบัน แล้วดำเนินการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตนั้น ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นลักษณะที่เกิดจากการเรียนรู้ การที่บุคคลได้อยู่ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การได้พบเห็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น สถานการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลเผชิญอยู่ก่อให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ แล้วนำไปปฏิบัติตาม เด็กและนักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากโรงเรียนและจากครอบครัวที่ฝึกให้เด็กรู้จักอดทน รู้จักควบคุมตนให้ปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนในการเสริมสร้างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนให้กับเด็ก และจรรยา สุวรรณทัต (2531) ได้กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น มองครอบครัวไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้ออาทรต่อการพัฒนาประเทศชาติ ส่วนเพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2526) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตหมายถึง ลักษณะนิสัยที่อดได้รอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเองเพื่อไปสู่จุดหมายปลายทาง ความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หรือมีคุณค่ามากกว่า รวมทั้งความสามารถในการทำนายหรือคาดการณ์ล่วงหน้า และมีความสัมพันธ์กับลักษณะนิสัยความรับผิดชอบด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่มีผู้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน จึงสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง บุคคลมีความสามารถในการคาดการณ์ในอนาคต โดยมีความเชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่มีคุณค่า มีการควบคุมตนเองให้รู้จักอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่มีคุณค่ามากกว่า

ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี ประชาชนของประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องเห็นความสำคัญของการวางแผนเพื่อประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต (พระมหาสุชาติ ใหม่อ่อน, 2550 อ้างอิงจาก Mischel. 1974) นอกจากนี้ ไรท์ (Wright. 1975) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย ซึ่งจะเห็นว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย โดยเรเนอร์ (Raynor. 1982)

กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นจิตลักษณะแตกต่างหากจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคคลใดที่มีลักษณะสองประการนี้สูงก็อาจคาดได้ว่าเขาจะมีพลังผลักดันให้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันได้อย่างขยันขันแข็งที่สุด ถ้าผลงานนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาว เช่น ขยันเรียนหนังสือในปัจจุบันเพื่อจะได้งานดีมีชีวิตก้าวหน้าและสุขสบายในอนาคต มนุญ ภูชลิบเงิน (2547) ได้สรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนได้ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมที่น่าปรารถนา โดยเฉพาะพฤติกรรมการเป็นคนดีคนเก่ง เช่น พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พฤติกรรมการประหยัด พฤติกรรมสุขภาพ เช่น พฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสียงเอ็ดส์ เป็นต้น จะเห็นว่า ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนจะมีพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เหล่านี้สูงกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และพระมหาสุชาติ ไหมอ่อน (2550) ยังได้สรุปความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสำคัญกับผู้เรียนเพราะเป็นลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความเพียรพยายามต่อสู้กับอุปสรรค รู้จักการวางแผนเพื่ออนาคต และสามารถระงับหรือชะลอพฤติกรรมของตนให้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ

การวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ได้มีผู้สร้างแบบสอบถามเพื่อวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนอย่างหลากหลาย ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนนั้นไม่สามารถที่วัดการกระทำโดยตรงได้ ทำให้ไม่สะท้อนให้เห็นบุคลิกภาพอันแท้จริงของผู้กระทำได้มากเท่าที่ควร แต่การถามถึงนิสัยและการกระทำในอดีตของผู้ถูกวัด โดยในสถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้ถูกจัดคั่นเคยอยู่เป็นประจำหลายสถานการณ์ แล้วพิจารณาว่าผู้ตอบได้รายงานว่าตนเลือกกระทำอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ ก็เป็นทางให้ประเมินบุคลิกภาพการมุ่งอนาคตของผู้ตอบได้กว้างขวางกว่าวิธีการวัดการกระทำโดยตรง (ลักษณะเสด็จ ทองคำ : 2546) ซึ่งจากงานวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิณ และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520) ได้สร้างแบบวัดบุคลิกภาพแบบมุ่งอนาคตขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะมุ่งอนาคตของเยาวชนไทย กับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ตอบ ผลปรากฏว่า ลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามปัจจัยด้านสังคม 3 ประการของผู้ตอบ คือ ที่เกิด ชั้นเรียน และเพศอย่างเด่นชัด ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ จาก 4 แบบ ที่ศึกษาโดยผู้ตอบที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงเป็นผู้ที่รายงานว่าตนถูกเลี้ยงดูแบบรักมากแบบใช้เหตุผลมาก และถูกลงโทษทางด้านจิตมากกว่าทางกายด้วย สุขอรุณ วงษ์ทิม (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตรประเมินค่า 5 หน่วย ตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78 ส่วนพระมหาสุชาติ ไหมอ่อน (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของพระนิสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 หน่วย ได้แก่ “จริงที่สุด” ถึง “จริงน้อยที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 และ มนุญ ภูชลิบเงิน (2547) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิต

สังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะของแบบวัดเป็นการให้นักเรียนรายงานลักษณะการคาดการณ์ไกล และการอดได้รอได้ของนักเรียนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ โดยแต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .65 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” โดยนำแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตของดวงเดือน พันธมนาวิน และคณะ. (2536) มาประยุกต์ใช้เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีอยู่หลายเรื่อง ตัวอย่างเช่น ชลดา ยอดอ่วม (2552) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ปีการศึกษา 2551 จำนวน 276 คน เป็นนักเรียนหญิง 165 คน และนักเรียนชาย 111 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 จำนวน 109 คน เป็นนักเรียนหญิง 59 คน และนักเรียนชาย 50 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 จำนวน 84 คน เป็นนักเรียนหญิง 54 คน และนักเรียนชาย 30 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 83 คน เป็นนักเรียนหญิง 52 คน และนักเรียนชาย 31 คน ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนเป็นปัจจัยอันดับแรกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังมี สุขอรุณ วงษ์ทิม (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของหลักสูตรในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง นำหนักความสำคัญของปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการอบรมเลี้ยงดู ส่งผลทางบวกต่อวินัยในตนเองโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองโดยรวมมากที่สุด ส่วนดวงดาว ทิศนประเสริฐ และคณะ (2557) ได้ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 361 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อยในกลุ่มรวม ค่าเฉลี่ย

148.57 และ 134.61 จากการประมวลเอกสารดังกล่าวจึงคาดการณ์ได้ว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ

4.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ มีความพยายามและมุ่งมั่นในการที่จะกระทำสิ่งนั้นให้ประสบผลตามที่ต้องการ เช่น มีการวางแผน มีการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง McClellona ได้ศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลต่อความเจริญหรือความเสื่อมของประเทศชาติเพราะผลจากการวิจัยปรากฏว่า ประชากรในประเทศที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศที่มีประชากรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นและมีความเพียรพยายามในการทำงาน รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเห็นคุณค่า Atkinson ได้อธิบายองค์ประกอบที่ทำให้บุคคลมีลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ 1) สิ่งโน้มน้าวจิตใจเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยแรงจูงใจที่จะมุ่งสู่การประสบความสำเร็จ ปริมาณของความมุ่งหวัง หรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จและค่าของสิ่งล่อใจ 2) สิ่งโน้มน้าวจิตใจหรือสิ่งจูงใจเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โอกาสที่จะประสบความสำเร็จและค่าเฉลี่ยของสิ่งล่อใจที่เป็นเป้าหมายของความล้มเหลว และ 3) สิ่งยั่วยุภายนอกที่กระตุ้นให้อยากทำพฤติกรรมนั้น (กิงอ้อ มะลินิล, 2552 : 40-41) ส่วน จูซาร์ตน์ กิตติเชมกร (2553 : 74) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความพากเพียรพยายามหรือความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จด้วยมาตรฐานดีเยี่ยมโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และรู้จักกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง โดยมีลักษณะสำคัญคือ จะมีพฤติกรรมการทำงานเพื่อมุ่งให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเมื่อประสบความสำเร็จก็เกิดความสุขความภาคภูมิใจ แต่เมื่อเกิดความล้มเหลวก็ไม่ท้อแท้ กลับพร้อมที่จะลองพยายามทำใหม่ และ วันทนา วัฒนธรรม (2557 : 30) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความตั้งใจและความเพียรพยายามของพนักงานที่จะพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว การรู้จักกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของตน ความอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน และการมุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาอยู่เสมอ นอกจากนี้ พระมหาสุชาติ ไหมอ่อน (2550 : 37-38) กล่าวว่า นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้แตกต่างกันนี้ เฮอร์แมน ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการ ดังนี้ 1) มีระดับความทะเยอทะยานสูง (Aspiration Level) 2) มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส (Risk-Talking Behavior) 3) มี

ความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้น (Upward Mobility) 4) อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence) 5) เมื่องานที่กำลังทำถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ (Task Tention) 6) รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Time Percption) 7) คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก (Partner Perspective) 8) เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถมากเป็นอันดับแรก (Partner Choice) 9) ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่นโดยพยายามทำงานของตนให้ดีขึ้น (Recognition Behavior) 10) พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนเองให้ดีที่สุดเสมอ (Achievement Behavior)

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความตั้งใจ ความเพียรพยายามของนักศึกษาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้ โดยมีความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีปัญหาอุปสรรคจะคิดหาวิธีการและแนวทางแก้ไขให้สำเร็จอย่างไม่มีย่อท้อ

การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้มีผู้ศึกษาและสร้างเครื่องมือแบบวัด เช่น สุमितตรา เจิมพันธ์ (2545) ได้ทำการศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 524 คน แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ โดยแต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .69 ต่อมา กิตติรัตน์ชัยรัตน์ (2547) ได้ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2547 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 604 คน แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อประเมินมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่น .83 ในปี 2552 พระชลภัทร คุณวีโร ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวิริยะในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 3 โรงเรียนธีรภานท์บ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 303 คน แบบสอบถามประกอบด้วยประโยคข้อความ 12 ข้อ มีมาตรประเมินค่า 5 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “จริงน้อยที่สุด” ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78 และต่อมามีปี 2553 จุฑารัตน์ กิตติเชมากร ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2552 จำนวน 300 คน เป็นประโยคคำถามประกอบด้วยมาตรประมาณค่า 6 หน่วย จำนวน 10 ข้อคำถาม จาก “ไม่จริงที่สุด” ถึง “จริงที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79 และ สุขอรุณ วงษ์ทิม และคณะ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ

วินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของหลักสูตรในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 400 คน คำถามประกอบด้วยประโยคใจความ จำนวน 10 ข้อ มีมาตรฐานประเมินค่า 5 หน่วย ตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 งานวิจัยนี้ได้้นำแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของสมิตตรา เจิมพันธ์ มาประยุกต์ใช้เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูงที่ยอมรับได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สุขจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคสมทบ จำนวน 260 คน ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มรวมมี 4 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบได้ร้อยละ 61 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายเป็นลำดับแรก ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบ รองลงมา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการสนับสนุนทางสังคม เมื่อพิจารณากลุ่มย่อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มสมรส และกลุ่มเรียนเฉพาะเสาร์-อาทิตย์ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรทำนายอันดับแรก ส่วน ลำไย มากเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 232 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวทำนายในกลุ่มจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเรียนอย่างมีประสิทธิภาพด้านรวมในกลุ่มนักศึกษารวมทำนายได้ร้อยละ 46.6 กลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 24.7 ถึงร้อยละ 63.1 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มกำลังศึกษาระดับชั้นปี 4 ตัวทำนายที่สำคัญตามลำดับ คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสุขใจ และเจตคติที่ดีต่ออาจารย์ผู้สอน ในงานวิจัยของ สุนีย์ เจริญภูมิการกิจ (2551) ที่ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อการทำงานให้คำปรึกษาของบุคลากรสาธารณสุข พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงานให้คำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความทำงานให้คำปรึกษา มากกว่าบุคลากรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ งานวิจัยของ จุฑารัตน์ กิตติเชมากร (2553) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .60 และสุขอรุณ วงษ์ทิม และคณะ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มี

ความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการประมวลเอกสารข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยคาดว่า นักศึกษาที่มีลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น จะมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

5. จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมการการมีวินัยในตนเอง

จิตลักษณะตามสถานการณ์ หมายถึง การศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน มีความไวต่อการแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ในปัจจุบัน จิตลักษณะตามสถานการณ์ในงานวิจัยนี้ คือ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

5.1 การรับรู้ความสามารถของตนกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ทฤษฎีสมรรถนะแห่งตน (self-efficacy theory) เป็นทฤษฎีของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) ซึ่งได้พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (social cognitive theory) โดยมีแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากลักษณะโครงสร้างที่มีความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน (causal structure) ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล (internal personal factors : P) ได้แก่ ความคิด ความรู้สึก และปัจจัยทางชีวภาพ 2) พฤติกรรม (represent behavior : B) 3) สภาพแวดล้อม (external environment : E) ซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบนี้มีลักษณะที่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน (reciprocal causation) อิทธิพลขององค์ประกอบแต่ละอย่างจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และกิจกรรมที่แตกต่างกัน แบนดูราได้อธิบายและทำนายการกระทำพฤติกรรมของบุคคลว่าเกิดจากความเชื่อหรือความคาดหวัง 2 ส่วน โดยใช้แนวคิดหลัก 2 ประการ ได้แก่ 1) สมรรถนะแห่งตนหรือความเชื่อในสมรรถนะแห่งตน (self-efficacy or efficacy beliefs) หมายถึง ความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจของบุคคลว่าตนมีความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมที่ต้องการนั้นจนประสบความสำเร็จได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ สมรรถนะแห่งตนจะเป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรม และ 2) ความคาดหวังในผลลัพธ์ (outcome expectancies) หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลประเมินว่ากิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ตนเองกระทำนั้นสามารถนำไปสู่ผลการกระทำที่ตนเองคาดหวังไว้เป็นการคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้นที่สืบเนื่องมาจากพฤติกรรมที่ตนเองได้กระทำ (Bandura, 1997) และเมื่อบุคคลมีสมรรถนะแห่งตนจะมีการปฏิบัติพฤติกรรมที่ตนเองมีความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมที่ต้องการจนประสบความสำเร็จ ซึ่งการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นจะมีความคาดหวังว่าพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลการกระทำที่ตนเองได้คาดหวังไว้ (ทิพนพพร เกื้อเกตุ. 2558 : 38)

วิลาสลักษณ์ ชวัลลี (2542 : 31-32) สรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของคนที่ต่อพฤติกรรมไว้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนจะเป็นตัวกำหนดตัวหนึ่งว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร มีแบบแผนในการคิดอย่างไร และมีการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไรเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่ต้องใช้ความพยายามสูง การรับรู้ความสามารถของตนจึงเป็นตัวกำหนดในเรื่องต่อไปนี้ 1) กระบวนการรู้คิด (Cognitive Process) การรับรู้ความสามารถของตนมีผลกระทบต่อแบบแผนการคิดที่สามารถส่งเสริมหรือบั่นทอนผลการปฏิบัติงานได้ บุคคลจะตีความสถานการณ์และคาดการณ์ในอนาคตอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับว่าเขามีความเชื่อในความสามารถของตนอย่างไร คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถสูงจะมองสถานการณ์ที่เขาพบว่าเป็นโอกาส เขาจะมองภาพความสำเร็จและให้เป็นสิ่งที่นำทางการกระทำของเขา ส่วนคนที่ตัดสินว่าตนเองด้อยความสามารถจะตีความสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนว่าเป็นความเสี่ยง และมีแนวโน้มจะมองเห็นภาพความล้มเหลวอยู่ในอนาคต การคิดในทางลบของผู้ที่รู้สึกว่าจะตนด้อยความสามารถจะทำลายแรงจูงใจในตนเองและทำลายผลการปฏิบัติงานด้วย เพราะเป็นการยากที่บุคคลจะประสบความสำเร็จถ้ายังมีความสงสัยในความสามารถของตนอยู่ 2) กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) ความสามารถที่จะจูงใจตนเองและกระทำตามที่ตั้งเป้าหมายและจะมีพื้นฐานมาจากกระบวนการคิด ขณะที่คาดการณ์ในอนาคตจะทำให้เกิดแรงจูงใจและการควบคุมการกระทำของตนเองได้ กล่าวคือ สิ่งที่คิดเอาไว้ล่วงหน้าจะถูกเปลี่ยนให้เป็นสิ่งจูงใจและการกระทำซึ่งจะถูกควบคุมด้วยกระบวนการกำกับตนเอง แรงจูงใจส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการคิด และความเชื่อในความสามารถของตนก็จะมีบทบาทสำคัญในการคิดที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจ บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองและตั้งเป้าหมายไว้สูง จะมีแรงจูงใจในการกระทำและจะปฏิบัติงานได้ดีกว่าคนที่สงสัยในความสามารถของตน 3) กระบวนการด้านความรู้สึก (Affective Process) การรับรู้ความสามารถของตนสามารถมีผลกระทบต่อประสบการณ์ทางอารมณ์โดยผ่านการควบคุมตนเองทางด้านการคิด การกระทำ และความรู้สึก ในด้านการคิด ความเชื่อในความสามารถของตนมีอิทธิพลต่อความสนใจและการตีความเหตุการณ์ในชีวิตที่อาจให้ความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบได้ และมีผลต่อการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะควบคุมความคิดทางลบที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ด้วย ด้านการกระทำ การรับรู้ความสามารถของตนจะจัดการกับสภาวะทางอารมณ์โดยการส่งเสริมการกระทำที่มีประสิทธิผลเพื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ได้ ส่วนด้านความรู้สึก จะเกี่ยวข้องกับรับรู้ว่าคุณสามารถทำให้สภาวะทางอารมณ์ของตนที่ไม่ดีให้ดีขึ้นได้หรือไม่ 4) กระบวนการเลือก (Selection Process) บุคคลมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงกิจกรรมและสภาพการณ์ที่เขาเชื่อว่ายากเกินความสามารถของเขา และบุคคลจะกระทำกิจกรรมและเลือกสิ่งแวดล้อมที่เขาแน่ใจว่ามีความสามารถที่จะจัดการได้ ผู้ที่ยังมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกกิจกรรมที่ยังมีความท้าทาย กระบวนการทั้งสี่ที่กล่าวมานี้โดยปกติจะทำงานร่วมกันมากกว่าแยกจากกัน ในการดำเนินการกำกับพฤติกรรมมนุษย์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตน คือ 1) ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ กล่าวคือ เมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมแล้วประสบความสำเร็จ จะทำให้บุคคลมีการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ และพัฒนาความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเพิ่มขึ้น 2) การที่บุคคลเห็นผู้อื่นเป็นตัวแบบ กล่าวคือ บุคคลประเมินความสามารถของตนส่วนหนึ่ง ภายใต้อิทธิพลจากการได้เห็นความสำเร็จของผู้อื่น และผู้ที่รับรู้ความสามารถของตนอย่างถูกต้องจะใช้สติปัญญาในการพิจารณาความสามารถของตนในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มากกว่าที่จะทำตามตัวแบบ 3) ระดับของการอนุমানสาเหตุของผลกระทำ กล่าวคือ เมื่อบุคคลทำงานแล้วประสบความสำเร็จ และบุคคลเชื่อว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นมาจากความสามารถของตนเอง จะทำให้บุคคลรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ และมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเพิ่มขึ้น 4) การชักจูงจากผู้อื่น เป็นการที่บุคคลพิจารณาเกี่ยวกับความสามารถของตนโดยได้รับอิทธิพลจากการพูดชักจูงของบุคคลอื่น ซึ่งบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเขา ทำให้บุคคลพัฒนาความมั่นใจในความสามารถของตนเอง และเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามที่ตนเองรับรู้ 5) ความวิตกกังวล กล่าวคือ ผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงจะไม่มี ความมั่นใจว่าจะสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ เกิดเป็นความท้อแท้ เบื่อหน่าย ไม่พยายามที่จะพัฒนาความสามารถของตน และจะคาดหวังความสามารถของตนต่ำในที่สุด 6) การตั้งเป้าหมาย กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีการตั้งเป้าหมายจะทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะแสดงพฤติกรรม และพยายามให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ และ 7) ทักษะ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนสูง ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลก็จะมีทักษะหรือความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ สูงเช่นกัน (ชนิษฐา สุวรรณนิตย์. 2533 : 4-12)

ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน สิริลักษณ์ ตรีตรึงตรีคุณ (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการพิจารณา ประเมิน หรือตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่า ตนเองมีความสามารถในการทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานทั้งที่อาจจะมี ความยากง่าย แตกต่างกันนั้นได้สำเร็จหรือไม่ และถ้าสามารถทำได้ให้บุคคลนั้นประเมินระดับความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ในครั้งต่อไป ต่อมาในปี 2552 พระมหาจันทร์ธรรม อินทร์เกิด ได้ให้ความหมายการรับรู้ความสามารถของตนไว้ว่า เป็นคุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการแสดงออก โดยสามารถจัดประเมินได้ว่าตนเองนั้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ ยังมีผลต่อความพยายามในการทำ สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ ในปี 2554 วรสรณ์ เนตรทิพย์ ได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนไว้ว่า การที่บุคคลตระหนักในตนเองดีว่า มีความสามารถ มีศักยภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ในสถานการณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะ ในปี 2555 จารุณี จันทร์เจริญ ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคลในการรับรู้ความสามารถของตนในการแสดง

พฤติกรรมว่าตนเองสามารถทำได้หรือไม่ และมีความมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมนั้น และต่อมาในปี 2558 ทิพนพร เกื้อเกตุ ได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนในการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใส หมายถึง การประเมินความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่พัสดุ ก่อนการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมถึงการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่า มีความสามารถในการทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานโดยสามารถประเมินได้ว่า ตนเองนั้นจะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด

การวัดการรับรู้ความสามารถของตน งานวิจัยของพระพรหม พรคพวก (2550 : 56-57) สร้างแบบการรับรู้ความสามารถของตนต่อจิตสาธารณะของนักเรียน โดยนำมาจากการศึกษาทฤษฎีจำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินรวม 4 ระดับ คือ “ปฏิบัติเสมอ” “ปฏิบัติบ่อยครั้ง” “ปฏิบัติบางครั้ง” และ “แทบไม่ปฏิบัติเลย” ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .88 กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) ได้สร้างแบบวัดจากแนวคิดของเบนดูรา และหลักการพยาบาล จำนวน 39 ข้อ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมพยาบาลจิตเวช โดยใช้มาตรวัด 11 หน่วย จาก “ไม่สามารถทำได้” ถึง “ทำได้และมั่นใจที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .93 ต่อมา รววรรณ อร่ามพงศ์ (2551) ได้นำแบบวัดของกรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) มาปรับปรุงจำนวน 15 ข้อ เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของสัตวแพทย์ แต่ละข้อมีมาตรวัดประเมินค่า 11 หน่วย จาก “ไม่สามารถทำได้” ถึง “ทำได้และมั่นใจที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .95 และ จารุณี จันทร์เจริญ (2555) ได้สร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนตามแนวคิดของเบนดูรา เป็นมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ จาก “มีความมั่นใจมากที่สุด” ถึง “มีความมั่นใจน้อยที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86 งานวิจัยนี้ได้้นำแบบสอบถามของจารุณี จันทร์เจริญ มาประยุกต์ใช้เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีความเชื่อมั่นในระดับสูงที่ยอมรับได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตน กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตน ร่วมกับเจตคติ การมีแบบอย่างที่ดีจากบุคลากรในหน่วยงาน การมีวิถีชีวิตแบบพุทธต่อพฤติกรรมพยาบาลจิตเวช และความเครียดจากสภาพการทำงานพยาบาลจิตเวช สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรมได้ร้อยละ 36.2 ในกลุ่มพยาบาลทั่วไป และทำนายได้

สูงสุดร้อยละ 48.4 ในกลุ่มพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการพยาบาลจิตเวชน้อย และในปีเดียวกัน พนิดา ธนวัฒนากุล ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานบริการอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานช่างในกลุ่มบริษัท ไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการทำงานบริการอย่างมีความรับผิดชอบแปรปรวนไปตามการรับรู้ความสามารถของตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาในปี 2554 วรสรณ์ เนตรทิพย์ ศึกษาเรื่องอิทธิพลของจิตลักษณะและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อการแสดงบทบาทผู้นำทีมและพฤติกรรมกรรมการบริหารโครงการของประธานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนในการแสดงบทบาทผู้นำทีมมีอิทธิพลทางตรงต่อการแสดงบทบาทผู้นำทีมในระดับ 0.31 อย่างมีนัยสำคัญ .01 ปี 2555 พิชามณูชัช ปฐมศิริกุล ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานจัดซื้ออย่างมีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่จัดซื้อในบริษัทกลุ่มวิสาหกิจการผลิตอาหารและอาหารสำเร็จรูป ตัวแปรลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคม 6 ตัว ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานจัดซื้ออย่างมีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่จัดซื้อได้ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยในกลุ่มรวมสามารถทำนายได้ร้อยละ 57 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปรที่เป็นตัวทำนายที่สำคัญ 4 ตัว คือ เจตคติที่ดีต่อการทำงานจัดซื้อ บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร การรับรู้ความสามารถของตนในการทำงานจัดซื้อ และเหตุผลเชิงจริยธรรม ตามลำดับ และการรับรู้ความสามารถของตนในการทำงานจัดซื้อ ทำนายพฤติกรรมการทำงานจัดซื้ออย่างมีประสิทธิภาพได้เป็นลำดับแรก ใน 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มอายุน้อย กลุ่มต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มประสบการณ์มาก ในปีเดียวกัน จารุณี จันท์เจริญ ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านศาสนาจากบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมในกลุ่มเพศหญิง ในกลุ่มรวมตัวแปรลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตสาธารณะได้ร้อยละ 62 ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมจิตสาธารณะ คือ การรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ความเชื่อตามหลักสังคหวัตถุ 4 จาก การประมวลเอกสารดังกล่าวจึงคาดการณ์ได้ว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำ

5.2 เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

เจตคติเป็นจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล เกิดจากการรู้คิดเชิงประมาณค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดทำนองประโยชน์หรือโทษ ทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงไปทางชอบ พอใจมากน้อยต่อสิ่งนั้น ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า เจตคติเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็น

ส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (งามตา วณิชานนท์. 2535 : 215) ดังนั้น เจตคติ หมายถึง การเตรียมพร้อมแห่งจิตใจของบุคคลในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล และเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางอารมณ์ (สุชา จันทรเอม. 2539 : 72) เดิมศักดิ์ คทวนิช (2546 : 312-315) ได้ให้ความหมายของคำว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดความเข้าใจที่บุคคลมีต่อบุคคล มีต่อกลุ่มบุคคล มีต่อวัตถุสิ่งของ หรือมีต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่ได้รับรู้ จนก่อให้เกิดความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย จะแสดงพฤติกรรมตามความคิดความเข้าใจ และความรู้สึกที่มีอยู่ นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 237-239) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความชอบไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึกเชิงฝังใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด มักเกิดขึ้นเมื่อเรารับรู้หรือประเมินสิ่งนั้น ๆ เราจะเกิดอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น เจตคติดีมีลักษณะเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้ และเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมี 3 ส่วน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2527 : 125-127) คือ 1) ความรู้เชิงประมาณค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าดีมีประโยชน์และหรือเลวมากน้อยเพียงใด จัดเป็นองค์ประกอบที่เป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ดังนั้น หากบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่สมบูรณ์ หรืออาจมีความรู้ที่ผิดพลาด จะทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียง และอาจทำให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ยึดถือส่วนรวมได้มาก 2) ความรู้สึกพอใจ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลหนึ่งจะเกิดโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรู้สึกเชิงประเมินค่าต่อสิ่งนั้นด้วย จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติ 3) ความพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ทำนุบำรุงสิ่งที่เขาชอบพอใจ และพร้อมที่จะทำลายหรือทำเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบหรือไม่พอใจ องค์ประกอบนี้ยังคงอยู่ภายในจิตใจของบุคคล และยังปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรม ความพร้อมจะกระทำ จะปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลและสถานการณ์ประกอบด้วย

องค์ประกอบทั้ง 3 ของเจตคติดังกล่าว มีมิติสำคัญที่นักจิตวิทยาสังคมนิยมวัด 2 ประการ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัญญานิก. 2524 : 5-9) คือ 1) ทิศทาง (Direction) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ในประเด็นที่ต้องการวัดว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ หรือพร้อมที่จะทำลายหรือขัดขวางความเจริญของสิ่งนั้น 2) ปริมาณ (Magnitude) หมายถึง ความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติไปในทิศทางบวกหรือลบ นั่นคือ อาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรงมาก หรืออีก

สิ่งหนึ่งเพียงเบาบาง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือขึ้นอยู่กับความพิวพพันของคุณคนต่อเรื่องนั้น ๆ

ในงานวิจัยนี้ ได้ให้ความหมายของเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง หมายถึง การที่นักศึกษามีความรู้เชิงประมาณค่าเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง นั้นดีมีประโยชน์-โทษสามารถรับรู้ถึงความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ และมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

การวัดเจตคติเพื่อการทำนายพฤติกรรมเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน เพราะการทราบล่วงหน้าว่าบุคคลคิดอย่างไร และมีความพร้อมที่จะกระทำในเรื่องใดนั้นเป็นแนวทางให้บุคคลนั้นได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้อง และอาจเป็นทางให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ด้วย (งามตา วณิชานนท์. 2535 : 217) เจตคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมหนึ่งจะสามารถทำนายพฤติกรรมนั้นได้อย่างแม่นยำต่อเมื่อการวัดเจตคติในการทำนายพฤติกรรมเป็นการวัดที่ตรงตามความหมายขององค์ประกอบทั้งสามของเจตคติ ซึ่งการวัดนั้นสามารถเลือกวัดเจตคติที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งก็ได้ ดังที่ งามตา วณิชานนท์. (2535 : 267) กล่าวว่า การวัดเจตคติของบุคคลนั้นควรวัดตามองค์ประกอบทั้งสามของเจตคติ โดยจะวัดเพียงองค์ประกอบเดียวหรือมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบก็ได้ ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามของเจตคติดีลักษณะสำคัญหลายประการที่แตกต่างกัน แต่ลักษณะที่องค์ประกอบทั้งสามมีร่วมกัน และนักจิตวิทยาสังคมนิยมวัด คือ ทิศทางของเจตคติ ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง เป็นการประเมินค่าการรู้สึกและความพร้อมกระทำไปในทางบวกหรือทางลบ ดีหรือเลว และปริมาณของเจตคติ ซึ่งเป็นความเข้มข้น หรือความรุนแรงของเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางบวกหรือลบ โดยถ้าบุคคลมีเจตคติต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งในทิศทางบวกหรือลบในปริมาณที่เข้มข้นมาก บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นมาก เช่น สุมิตรา เจริญพันธ์ (2545) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับการมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) เจตคติต่อพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนเรียน 2) เจตคติต่อพฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียน 3) เจตคติต่อพฤติกรรมหลังเรียน มีข้อความ 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัดประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 ในงานวิจัยของมยุรฉัตร สุขดำรง (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานสินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ บมจ. ธนาคารกรุงไทย ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานสินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบ เพื่อวัดความรู้เชิงประมาณค่า ความรู้สึกพอใจ และความพร้อมที่จะกระทำแบบวัด มีลักษณะเป็นประโยคคำถาม ประกอบด้วยมาตรประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” จำนวน 17 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 ส่วนนิชาภัทร โพธิ์บาง (2550) ศึกษาลักษณะทางจิตและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมี

จริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีอย่างมีจริยธรรม เพื่อวัดความคิดเชิงประเมินค่า ความรู้สึก และความพร้อมที่จะกระทำแบบวัดมีลักษณะเป็นประโยคคำถาม ประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 48 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .89 และ จารุณี จันทร์เจริญ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เป็นแบบวัดเจตคติ 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้เชิงประเมินค่าความรู้สึกพอใจ และความพร้อมที่จะกระทำ เป็นแบบวัดประเภทมาตราประเมินค่ารวมค่ามาตราวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 20 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .88 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเจตคติตามนิยามปฏิบัติการ และสอดคล้องกับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง โดยมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของเจตคติกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น สิริวุฒิ เครือวัลย์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551) ปีการศึกษา 2554 จำนวน 351 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กัน โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองของนักเรียน ที่มีความสำคัญอันดับแรก คือ เจตคติต่อวินัย และตัวแปรพยากรณ์ร่วมกันพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน เจตคติต่อวินัย สภาพแวดล้อมทางบ้าน และ พูนสุข ชื่นบาน (2553) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 333 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านปัจจัยภายในตัวบุคคลประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้การวิจัยในครั้งนี้คาดว่า นักศึกษาที่มีเจตคติดีต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองดีกว่านักศึกษาที่มีเจตคติไม่ดี

6. ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

สถานการณ์ หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่จากอดีต ลักษณะต่าง ๆ ของสถานการณ์ย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของบุคคล ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ซึ่งมีผลทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตนในการแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะในวัยเด็ก กระบวนการที่มีบทบาทในการเชื่อมโยงบุคคลเข้ากับสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการซึมซับรับความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมที่เด็กเป็นสมาชิกอยู่เข้าไปเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวความคิดและพฤติกรรม คือ กระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (งามตา วนิชทานนท์. 2545 : 125-126) และตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมที่สำคัญสำหรับเด็ก คือ ครอบครัวและโรงเรียน ตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคม ทั้ง 2 ประเภทนี้ นับเป็นตัวแทนในระดับปฐมภูมิ โดยปกติในครอบครัวมีบิดา มารดา เป็นหลักในการปลูกฝังอบรม ส่วนในโรงเรียนมีครูประจำชั้นวิชาต่าง ๆ เป็นผู้ให้การอบรมทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ชัดเจนจากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ว่า บิดามารดา และครูเป็นบุคคลผู้ทรงอิทธิพลในการปลูกฝังกำหนดแก่เด็กทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรม (กิตติรัตน์ชัยรัตน์. 2547 : 16) ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาลักษณะทางสังคมที่อาจเอื้อหรือขัดขวางพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ทางด้านครอบครัว ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

6.1 การเห็นแบบอย่างจากครอบครัวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

การเห็นแบบอย่างทางพฤติกรรมของคนในครอบครัวจะส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็กในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมในด้านที่น่าปรารถนา เพราะเด็กมักลอกเลียนแบบ หรือทำที่รวมถึงพฤติกรรมของบิดามารดา การได้ลอกเลียนแบบหรือได้แสดงท่าทางที่สอดคล้องกับคนที่ตนใกล้ชิดจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจที่ตนสามารถมีพฤติกรรมใกล้เคียงกับคนที่ตนรัก เคารพ และศรัทธา ดังนั้น ถ้าหากบิดามารดามีพฤติกรรมเป็นคนมีเหตุผล เด็กก็จะทำตนเป็นคนมีเหตุผลตาม ถ้าพ่อแม่มีพฤติกรรมประหยัด เด็กก็มักมีพฤติกรรมประหยัดด้วยเช่นกัน (มนูญ ภูชลิบเงิน. 2547 : 17)

การมีแบบอย่างจากบิดามารดา หมายถึง การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กในการรับรู้การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการกระทำต่าง ๆ ของบิดามารดา การเรียนรู้ของเด็กส่วนมากมักเลียนแบบผู้ที่ตนรัก นิยมชมชอบ หรือผู้ที่มีอำนาจ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยวิธีนี้จึงเป็นผู้ที่บุตรรักและบุตรเห็นความสำคัญของบิดามารดา ซึ่งจะทำให้บุตรยอมรับการอบรมสั่งสอนต่าง ๆ ของบิดามารดาได้โดยง่าย และยอมรับบิดามารดาเป็นแบบอย่างโดยไม่รู้ตัว (ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคนอื่น ๆ. 2528 : 5) ธรรมชาติของเด็กมีความโน้มเอียงที่จะยึดการแสดงออกของ

บุคคลอื่นเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติอยู่แล้ว โดยเด็กจะเลียนแบบบิดามารดาหรือกระทำตนคล้ายผู้ที่เลี้ยงดูตนมากที่สุด เพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก เป็นผู้ให้ความรักความอบอุ่นและบำบัดความต้องการทางสรีระ เป็นผู้ทำให้เด็กเกิดความสบายกายสบายใจ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กพอใจ ในภายหลังความพอใจนี้จะถ่ายทอดไปสู่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยง ทำให้เด็กเกิดความเอาใจใส่ จดจำพฤติกรรม การปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อของบุคคลที่ตนเองชอบพอ จนกลายเป็นลักษณะพฤติกรรมของตนเองโดยไม่รู้ตัว (จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. 2521 : 11)

ดังนั้น การเห็นแบบอย่างจากครอบครัวในงานวิจัยนี้ หมายถึง การที่นักศึกษาเห็นหรือรับรู้การแสดงออกของบุคคลในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง และมีความพึงพอใจในการที่จะแสดงออกหรือลอกเลียนแบบพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง โดยเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีวินัยในตนเองว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

การวัดการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว การศึกษาการมีแบบอย่างจากครอบครัวนั้น นิภาพร โชติสุดแสนท์. (2545) สร้างแบบวัดแบบอย่างจากบิดามารดา จำนวน 10 ข้อ วัดพฤติกรรมการท่องเที่ยวนั่งรถของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .69 งานวิจัยของ รสนันท์ ฅ นคร (2550) สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างการออมจากผู้อื่น มีข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์เท่ากับ .84 งานวิจัยของ จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดา จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .67 และงานวิจัยของ จิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากครอบครัว จำนวน 10 ข้อ วัดพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .82 สำหรับงานวิจัยนี้ใช้แบบวัดของ มนูญ ภูขลิบเงิน มาปรับใช้ เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว เช่น งานวิจัยของ จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551) ศึกษาพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรการมีแบบอย่างจากครอบครัว เมื่อเข้าทำนายร่วมกับตัวทำนายชุดลักษณะสถานการณ์อีก 2 ตัวแปร รวมเป็น 3 ตัวแปร สามารถเข้าร่วมทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นลำดับที่ 2 (ค่าเบต้าเท่ากับ .26) ในกลุ่มนักเรียนที่เป็นลูกคนเดียว โดย

มีปริมาณร่วมทำนายได้ร้อยละ 42.6 และ ธนญา ราชแพทยาคม. (2554) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุ ด้านธนาคารในโรงเรียนครอบครัวและการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดและเก็บออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเห็นแบบอย่างการประหยัดและเก็บออมเงินที่ดีจากครอบครัวมาก และได้เห็นแบบอย่างการประหยัดและเก็บออมเงินที่ดีจากเพื่อนมาก มีพฤติกรรมประหยัดการใช้จ่ายมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะตรงกันข้าม พบผลในกลุ่มนักเรียนชาย และนักเรียนที่เห็นแบบอย่างการประหยัดและเก็บออมเงินจากที่ดีครอบครัวมากและมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูง มีพฤติกรรมประหยัดการใช้จ่ายมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะตรงกันข้าม

จากการประมวลเอกสารทำให้คาดการณ์ได้ว่า นักศึกษาที่มีแบบอย่างที่ดีจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีแบบอย่างที่ดีจากครอบครัวน้อย

6.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกที่เกิดมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและมีความสำคัญต่อเด็กมากที่สุด เพราะนอกจากเป็นแหล่งให้กำเนิดแล้วยังทำหน้าที่อบรมถ่ายทอดวิธีปฏิบัติของสังคม ที่ทำให้เด็กที่เกิดมาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น ครอบครัวจึงมีอิทธิพลในการถ่ายทอดความคิด เจตคติและพฤติกรรม และบุคลิกภาพโดยรวม การได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ใกล้ชิดมาก ย่อมทำให้เด็กรับเอาลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่ตนใกล้ชิดมากด้วย (วันวิสา ศรีระศาสตร์. 2554)

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางคำพูด และการกระทำเป็นการสื่อความหมายกับเด็กทั้งด้านความรู้สึกและอารมณ์ ตลอดจนเป็นทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลและลงโทษเด็กได้ นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกตเห็นแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูด้วย (ดวงเดือน พันธุนาวิน ; และคนอื่น ๆ. 2528 : 3) ในประเทศไทยมีนักวิชาการในระดับสากลหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา สังคมประเทศชาติที่ยั่งยืน ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม ช่วยสร้างคุณภาพทางจิตใจและพฤติกรรมที่ดีงามแก่เด็กได้มาก ซึ่งเด็กเหล่านี้จะเป็นกำลังที่เข้มแข็งในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป สำหรับในประเทศไทยมีหลักฐานจาก งานวิจัยทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์จำนวนมากนับตั้งแต่งานวิจัยเรื่องแรก “จริยธรรมของเยาวชนไทย” (ดวงเดือน พันธุนาวิน ; และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์. 2520) ที่พบว่า วัยรุ่นที่มีลักษณะจิตใจที่ดีงามหลายด้านตามทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม และมีพฤติกรรมซื่อสัตย์ เป็นวัยรุ่นที่รายงานว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์จากครอบครัว มาจนถึงงานวิจัยในยุคปัจจุบันรวมกันกว่า 15 เรื่อง (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2552) ก็ยังให้ผลที่สอดคล้องกันว่าการ

อบรมเลี้ยงดู 2 แบบ (คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก และแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์) ถ้ามีมาก ถ้ามีการปฏิบัติต่อเด็กมากในครอบครัวใด บุตรธิดาในครอบครัวนั้นก็จะมีลักษณะจิตใจและพฤติกรรมที่น่าปรารถนาหลายด้าน ในการศึกษาครั้งนี้ จึงจะศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุด้านหนึ่งของพฤติกรรมกรรมวิธีวินัยในตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กแสดงให้เด็กทราบถึงความรัก ความหวังดี เช่น อบรมให้เด็กเป็นคนดี เพื่อตัวเด็กเอง ใกล้ชิดสนิทสนม โดยใช้เวลาร่วมกับเด็กและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ให้ความเอาใจใส่และเข้าใจจิตใจเด็ก โดยสอบถามถึงเหตุการณ์และกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับเด็ก เป็นที่ปรึกษาที่ดีของเด็ก โดยให้คำแนะนำปรึกษา ปลอดภัย เมื่อเด็กมีทุกข์หรือมีปัญหา

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง คุณภาพและปริมาณนักศึกษารับรู้และรายงาน ว่า ตนได้รับการปฏิบัติจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ในชีวิตประจำวัน โดยบิดามารดาแสดงความรักใคร่และยอมรับตนให้ใกล้ชิดเป็นกันเองกับตน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา

การวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุนาวิณ ; และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินัก. (2520) ได้สร้างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเป็นประโยคบอกเล่า 10 ประโยค ในงานวิจัยเรื่อง จริยธรรมเยาวชนไทย และถูกนำมาใช้ในงานวิจัยอื่นหลายเรื่อง ต่อมาได้นำมาปรับปรุงเพิ่มจำนวนเป็น 15 ข้อ แบบวัดที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มีมาตราวัด 6 หน่วย คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” โดยนำมาใช้ในงานวิจัยเรื่อง ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว และแนวทางป้องกัน (ดวงเดือน พันธุนาวิณ และคณะ. 2536) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .89 และต่อมาวรรณะ บรรจง. (2537) ได้นำแบบวัดนี้ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายและมีมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคใต้ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .87 ส่วนงามตา วณิชานนท์ และคณะ. (2545) ได้นำแบบวัดนี้ใช้กับเยาวชนวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 สำหรับงานวิจัยนี้ใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุนาวิณ เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีคุณภาพและมีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ (2532 : 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพรพรรณ จันทรง (2541 : 65) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีการปรับตัวทางสังคมดีกว่าการ

อบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ต่อมาในปี 2543 ลินดา สุวรรณดี ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันยและใช้เหตุผล เป็นผู้ที่ม่เจตคติที่ตต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันยและใช้เหตุผลน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางครอบครัวต่ำ และกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี ส่วนงานวิจัยของกุหลาบ ไทโรโพธิ์ภู (2546 : 160) ศึกษาพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 587 คน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันยและใช้เหตุผลเมื่อเข้าทำนาร่วมกับตัวทำนารุชดลักษณะตามสถานการณ่อีก 4 ตัวแปร รวมเป็น 5 ตัวแปร สามารถร่วทำนารุชดความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดได้เป็นลำดับที่ 1 (ค่าเบต้าเท่ากับ .19) ในกลุ่มนักเรียนที่มีบิดามารดาการศึกษาน้อย โดยมีปริมาณการร่วทำนารุชดร้อยละ 10.3 และนอกจากนี้ เมื่อเข้าทำนาร่วมกับตัวทำนารุชดจิตลักษณะเดิม และลักษณะสถานการณ่อีก 7 ตัวแปร รวมเป็น 8 ตัวแปร ยังสามารถร่วทำนารุชดความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดได้เป็นลำดับที่ 2 (ค่าเบต้าเท่ากับ .17) ในกลุ่มนักเรียนที่เป็นบุตรคนแรก โดยมีปริมาณการร่วทำนารุชดร้อยละ 21.9 ในปีเดียวกัน สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546 : 85, 157) ศึกษาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 576 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันยและใช้เหตุผลมากเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ตต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันยและใช้เหตุผลน้อย พบทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่มีจำนวนสมาชิกน้อย กลุ่มนักเรียนที่เป็นบุตรคนแรก กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนดี กลุ่มนักเรียนที่มีมารดาการศึกษาน้อย และกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะดี งานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์ วิทยาการ. (2551 : 210) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันย เมื่อเข้าทำนาร่วมกับตัวทำนารุชดลักษณะสถานการณ่อีก 2 ตัวแปร รวมเป็น 3 ตัวแปร สามารถร่วทำนารุชดพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมได้เพียงลำพังตัวแปรเดียว (ค่าเบต้าอยู่ระหว่าง .23 - .29) ใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่ได้รับค่าขนมประจำเดือนน้อย โดยมีปริมาณการร่วทำนารุชดอยู่ระหว่างร้อยละ 6.7 - 9.6

จากการประมวลเอกสารทำให้คาดการณ์ได้ว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันยมากมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษาสันยน้อย

7. ลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการแบ่งประเภทของนักศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดของตัวแปรดังต่อไปนี้

7.1 เพศกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

เพศที่ต่างกันเป็นปัจจัยทางชีวสังคมที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เด็กหญิงและเด็กชายมีการแสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่แตกต่างกัน เช่น การเล่น เด็กชายชอบที่จะเล่นรุนแรง ใช้กำลังความสามารถทางกายภาพมากกว่าเด็กหญิงที่จะมีความอ่อนโยนมากกว่าเด็กชาย พฤติกรรมของเด็กเหล่านี้เป็นผลมาจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันด้วย ในสังคมไทยนิยมที่จะเลี้ยงดูเด็กหญิงให้เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย อ่อนโยน มีความสำรวมมากกว่าเด็กชาย (สุจินดา มุลผล. 2548) ซึ่งงานวิจัยของศุภรางค์ อินทุณฑ์. (2552) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมกรอ่านในนักเรียนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเพศหญิง มีความสนใจเลือกอ่านเนื้อหาที่เป็นประโยชน์มากกว่านักเรียนชาย และงานวิจัยของ ดลฤดี สุวรรณศิริ. (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนชาย

7.2 ระดับชั้นปีกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

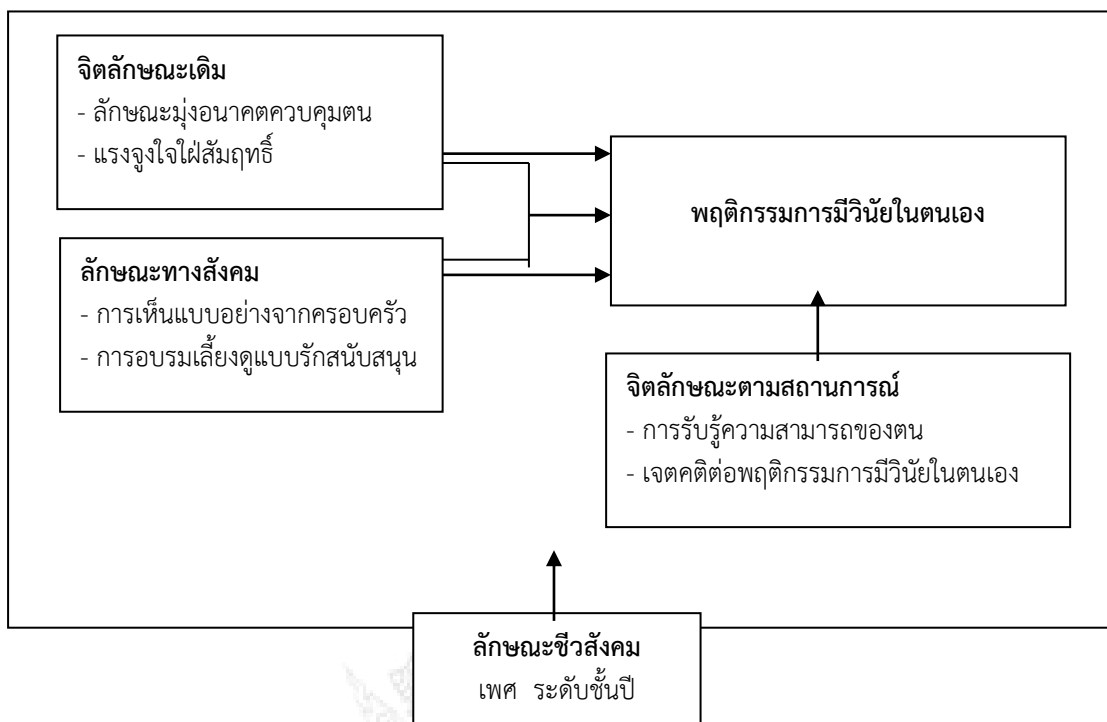
ระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน ทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบแตกต่างกัน และจะมีวิธีดำเนินการจัดการต่อปัญหาที่ไม่เหมือนกัน ระดับชั้นปี เป็นระดับชั้นการศึกษาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่สำหรับงานวิจัยนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นปี ได้แก่ งานวิจัยของ อนรรฆนงค์ เรียบร้อยเจริญ. (2549) ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ในโครงการก้าวอย่างเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรป้องกันการคุกคามทางเพศ และมีพฤติกรรมป้องกันตนมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และงานวิจัยของ ลำไย มากเจริญ. (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการวิจัยพบว่า ตัวทำนายในกลุ่มจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรเรียนอย่างมีประสิทธิภาพด้านรวมใน

กลุ่มนักศึกษารวมทำนายได้ร้อยละ 46.6 กลุ่มย่อยทำนายได้ร้อยละ 24.7 ถึงร้อยละ 63.1 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยศึกษาถึงลักษณะภายใน และลักษณะภายนอกของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง โดยการกำหนด ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองนั้น กำหนดโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับผลที่ได้จากประมวลเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ทำให้พบว่า ตัวแปรจิตลักษณะเดิมประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรทางจิตลักษณะตาม สถานการณ์ คือ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ตัวแปร ลักษณะทางสังคมประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยง ดูแบบรักสนับสนุน และได้ศึกษาตัวแปรลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องบางประการ เพื่อเป็นตัวแปร ในการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มย่อยอีกด้วย งานวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ ร่วมกันระหว่างจิตลักษณะเดิม กับลักษณะทางสังคมเพื่ออธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการมี วินัยในตนเอง ศึกษาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา ซึ่งสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามปฏิบัติการ

พฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังและสอดคล้องกับกฎระเบียบของสังคม รู้จักยับยั้งการกระทำอันไม่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีการติดตามผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น มีความอดทนที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จ โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรค สามารถบังคับตนได้เมื่อเกิดความเหนื่อยล้าและเกียจคร้าน

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง การที่นักศึกษาแต่ละคนมีปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้มีการรู้จักอดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความตั้งใจหรือความมุ่งมั่นของนักศึกษาที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ได้คาดหวังไว้ โดยมีความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีอุปสรรคจะคิดหาวิธีการและแนวทางแก้ไขให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ

การรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความเชื่อในความสามารถของนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานหรือดำเนินชีวิตโดยปรารถนาที่จะกระทำในสิ่งที่ยากและท้าทาย ทุ่มพยายามปฏิบัติงานหรือดำเนินชีวิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง หมายถึง การประเมินว่า พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองนั้นดี มีประโยชน์-โทษ สามารถรับรู้ถึงความชอบ-ไม่ชอบ และมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมนั้น

การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว หมายถึง การที่นักศึกษาเห็นหรือรับรู้การแสดงออกของบุคคลในครอบครัวทั้งในด้านดีและไม่ดีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง มีความพึงพอใจในการที่จะแสดงออกหรือลอกเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีวินัยในตนเองว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง คุณภาพและปริมาณที่นักศึกษารับรู้และรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อตนของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในชีวิตประจำวัน เช่น บิดามารดามีการแสดงความรักใคร่ และยอมรับตน ให้ความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเองกับตน ให้คำปรึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม รวม 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะทางสังคม รวม 2 ตัวแปร ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 2 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง รวม 6 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเองได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว โดยกำหนดเกณฑ์ปริมาณการทำนายอย่างน้อยร้อยละ 5

2. นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวมาก มีพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

3. นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อย และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประเภทความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlative Comparative Study) ผู้วิจัยได้วางแผนดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือ
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 5,136 คน เป็นนักศึกษาชาย 1,440 คน และนักศึกษาหญิง 3,696 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร่ ยามาเน่ (ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543 : อ้างอิงจาก Yamane (1973) ซึ่งเป็นตารางที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น 95% กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 375 คน ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2-8 เป็นแบบวัดเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวแปรในการวิจัย ซึ่งแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม

สำหรับแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นปี ทั้งนี้เพื่อบรรยายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ โดยมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่

☐ ปีที่ 1	☐ ปีที่ 2
☐ ปีที่ 3	☐ ปีที่ 4

ตอนที่ 2 แบบวัดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นจากนิยามปฏิบัติการ โดยแบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำหรือการดำเนินการมีวินัยในตนเอง ซึ่งแบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า มี 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง

(0) ข้าพเจ้าจะเข้าคิวซื้ออาหาร

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 23 ถึง 138 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง 0.47 ถึง 0.74 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.82

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ผู้วิจัยนำแบบวัดมาจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของ ดวงเดือน พันธมนาวิน งามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2536) มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะของประโยคข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถ คาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และบังคับตนเองให้อดได้ รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับผลประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่า หรือสำคัญกว่าที่จะตามมาทีหลังมาประยุกต์ข้อคำถามให้เหมาะสมกับการศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง แบบวัดประกอบด้วยประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละประโยคมีมาตราวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

(0) ฉันรีบทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่นเสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง 0.25 ถึง 0.56 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.81

ตอนที่ 4 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยนำแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ สุमितตรา เจริญพันธ์ (2545) มาประยุกต์ใช้ มีข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะของประโยคข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการมีวินัยในตนเอง เป็นแบบวัดประเภทมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

(0) เมื่อทำงานใด ๆ ฉันจะทุ่มเทความพยายามให้กับงานนั้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ

ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง 0.35 ถึง 0.73 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.89

ตอนที่ 5 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน

ผู้วิจัยนำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนของ จารุณี จันทร์เจริญ (2555) มาประยุกต์ใช้ มีข้อคำถาม 11 ข้อ ลักษณะของประโยคข้อคำถามมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน

(0) ข้าพเจ้าสามารถแสดงความรับผิดชอบต่อผลการกระทำของข้าพเจ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 11 ถึง 66 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง 0.48 ถึง 0.76 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.82

ตอนที่ 6 แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองตามนิยามปฏิบัติการ และสอดคล้องกับตัวแปรตาม ลักษณะของประโยคคำถามจะเกี่ยวกับการมีเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง แบบวัดประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ ข้อคำถามประกอบด้วยมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

(0) การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่

จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 12 ถึง 72 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง 0.24 ถึง 0.54 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.86

ตอนที่ 7 แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว

ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวของ มนุญ ภูขลิบเงิน (2547) มาประยุกต์ใช้ มีข้อคำถาม 12 ข้อ ลักษณะของประโยคข้อคำถามมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว

(0) สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าเป็นคนตรงต่อเวลา

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 12 ถึง 72 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง 0.35 ถึง 0.72 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.86

ตอนที่ 8 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ (2536) มาประยุกต์ใช้ มีข้อคำถาม 11 ข้อ ลักษณะของประโยคคำถามมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

(0) แม่รักและหวังดีต่อฉัน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีอยู่สองเกณฑ์ คือ 1) ถ้าเป็นข้อความทางบวก การให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ จากการตอบ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย 2) ถ้าเป็นข้อความทางลบ การให้คะแนนเป็นไปในทิศทางกลับกัน ดังนั้น คำถามแต่ละข้อ

ผู้ตอบได้คะแนนในช่วง 1 ถึง 6 คะแนน ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 11 ถึง 66 คะแนน มีค่าอำนาจจำแนกแบบสัมพัทธ์รายข้อกับคะแนนรวมระหว่าง 0.50 ถึง 0.60 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.88

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นเอง นำมาจากผู้อื่น และปรับปรุงมาจากผู้อื่นและทำการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การหาความเที่ยง (Validity)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งมีความเข้าใจเป็นอย่างดี ด้านเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดแต่ละฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่หรือปรับปรุงใหม่ ว่ามีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการและภาษาสำนวนของข้อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

2. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination)

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ซึ่งไม่รวมคะแนนของข้อคำถามที่กำลังวิเคราะห์ (Item total correlation) แล้วเลือกเฉพาะข้อที่มีความสัมพันธ์สูงไว้เป็นแบบวัด (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531)

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยนี้ จะหาหลังจากที่ได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญ นำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2524)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลงานวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งยืนยันกับนักศึกษาว่าข้อมูลทั้งหมดจะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษา
 - 2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบวัดทุกฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญมีดังนี้ คือ

1. ศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
3. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2-3 หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จะใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองด้วยจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยแบ่งตัวแปรที่ศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ จิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง และลักษณะทางสังคม 2 ตัวแปร ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะชีวสังคม คือ เพศ และระดับชั้นปี ซึ่งจะช่วยให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและอาจทำให้พบผลวิจัยที่สำคัญและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทด้วย

ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานเพื่อบรรยายข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปร

1.1 การวิเคราะห์สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1.1.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

1.1.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อแสวงหาตัวทำนายและศึกษาอำนาจในการทำนายของกลุ่มตัวแปร

2. การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคมต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

1. การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานเพื่อบรรยายข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปร

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ประกอบด้วย เพศ และระดับชั้นปี

ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย จำนวนร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	143	35.75
หญิง	257	64.25
ระดับชั้นปี		
ปี 1-2	212	53.00
ปี 3-4	188	47.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เป็นเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.25 ระดับชั้นปี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1-2 จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00

1.2 ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแบ่งกลุ่มต่ำ กลุ่มสูง รายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

ตัวแปร	Mean	SD	กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง
พฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง	71.69	8.09		
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	38.40	4.72	≤ 38.40	≥ 38.40
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	40.78	5.17	≤ 40.78	≥ 40.78
การรับรู้ความสามารถของตน	45.12	5.34	≤ 45.12	≥ 45.12
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง	76.11	9.73	≤ 76.11	≥ 76.11
การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	46.90	6.00	≤ 46.90	≥ 46.90
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	48.21	5.34	≤ 48.21	≥ 48.21

จากตาราง 2 ตัวแปรทั้งหมดในงานวิจัยนี้มีพิสัยคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1-6 ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ย 76.11 รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทัน มีค่าเฉลี่ย 48.21 การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว 46.90 การรับรู้ความสามารถของตน 45.12 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 40.78 และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีค่าเฉลี่ย 38.40 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สำหรับตัวแปรพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ย 71.69

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ (n = 400)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จิตลักษณะเดิม</u>		
1) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน		
กลุ่มสูง	208	52.00
กลุ่มต่ำ	192	48.00
รวม	400	100.00
2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		
กลุ่มสูง	193	48.25
กลุ่มต่ำ	207	51.75
รวม	400	100.00
<u>จิตลักษณะตามสถานการณ์</u>		
1) การรับรู้ความสามารถของตน		
กลุ่มสูง	208	52.00
กลุ่มต่ำ	192	48.00
รวม	400	100.00
2) เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง		
กลุ่มสูง	211	52.75
กลุ่มต่ำ	189	47.25
รวม	400	100.00
<u>ลักษณะทางสังคม</u>		
1) การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว		
กลุ่มสูง	197	49.25
กลุ่มต่ำ	203	50.75
รวม	400	100.00

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ (n = 400) (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุน		
กลุ่มสูง	183	45.75
กลุ่มต่ำ	217	54.25
รวม	400	100.00

จากตาราง 3 พบว่า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน กลุ่มสูง จำนวน 208 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 และ 48.00 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กลุ่มสูง จำนวน 193 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 48.25 และ 51.75 จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน กลุ่มสูง จำนวน 208 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 และ 48.00 เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง กลุ่มสูง จำนวน 211 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 และ 47.25 และลักษณะทางสังคม ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว กลุ่มสูง จำนวน 197 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 และ 52.75 และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุน กลุ่มสูง จำนวน 183 คน และกลุ่มต่ำ จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75 และ 54.25

2. การวิเคราะห์สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อแสวงหาตัวทำนายของกลุ่มตัวแปร การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อแสวงหาตัวทำนายและศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองด้านจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคม ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จากสมมติฐานที่ 1 จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง และลักษณะทางสังคม ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว โดยกำหนดเกณฑ์ปริมาณการทำนายอย่างน้อยร้อยละ 5

ก่อนการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น ผลปรากฏว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ ไม่มีความสัมพันธ์กันเองและจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีมากพอ (400 คน) ดังนั้น สามารถวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณต่อไปได้

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์ข้อนี้เป็นการแสดงหาตัวทำนายและศึกษาอำนาจการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง โดยใช้ตัวทำนายทั้งสิ้น 3 ชุด ชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม มี 2 ตัวทำนาย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ชุดที่ 2 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 2 ตัวทำนาย ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ชุดที่ 3 คือ ลักษณะทางสังคม มี 2 ตัวทำนาย ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และ ชุดที่ 4 มี 6 ตัวทำนาย โดยเป็นการรวมชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และ ชุดที่ 3 เข้าด้วยกัน จุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายชุดที่ 4 ว่า จะทำนายได้มากกว่าชุดที่ 1 หรือชุดที่ 2 หรือชุดที่ 3 ตามลำดับเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างมากกว่าร้อยละ 5 จากการเปรียบเทียบปริมาณทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวทำนายที่ละชุดต่อตัวถูกทำนายที่ละตัว โดยทำทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง 2) กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และระดับชั้นปีที่ 3-4

ตาราง 4 เปรียบเทียบปริมาณการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญ 4 ชุด ของตัวถูกทำนาย คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 1 (1, 2)			ชุดที่ 2 (3, 4)			ชุดที่ 3 (5, 6)			ชุดที่ 4 (1, 2, 3, 4, 5, 6)			ปริมาณความแตกต่าง (ร้อยละ)
		ปริมาณการทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	ปริมาณการทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	ปริมาณการทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	ปริมาณการทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	
รวม	400	39.8	1, 2	.32, .11	48.2	4	.41	42.8	5	.49	59.5	4, 1, 5, 2	.47, .38, .21, .19	11.3
นักศึกษาชาย	143	10.8	1	.48	39.1	4, 3	.40, .26	30.6	5, 6	.34, .29	44.8	4, 5, 1, 3	.61, .57, .38, .22	5.7
นักศึกษาหญิง	257	23.4	1, 2	.36, .24	24.3	4	.42	21.1	5	.23	36.7	1, 4, 2, 5	.54, .36, .21, .21	12.4
ระดับชั้นปีที่ 1-2	195	14.5	1, 2	.44, .33	30.7	4, 3	.38, .16	34.4	5, 6	.31, .20	40.3	4, 5	.59, .10, .28	5.9
ระดับชั้นปีที่ 3-4	205	8.6	1, 2	.28, .36	25.4	4, 3	.22, .17	24.2	5, 6	.40, .26	32.1	4, 6	.46, .26	6.7

- ตัวทำนาย
- ตัวที่ 1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
 - ตัวที่ 2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - ตัวที่ 3 การรับรู้ความสามารถของตน
 - ตัวที่ 4 เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง
 - ตัวที่ 5 การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว
 - ตัวที่ 6 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

ผลการทำนายตามตัวแปรของพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองด้านรวมของนักศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ และกลุ่มตัวแปรลักษณะทางสังคมเป็นตัวทำนาย ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม มี 3 ตัวทำนาย ร่วมกันทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 39.8 ในกลุ่มรวม (ตาราง 4) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.32 และ 0.11 ตามลำดับ ในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่าง 8.6 ถึงร้อยละ 23.4 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาหญิง โดยมีตัวทำนายที่สำคัญตามลำดับ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.36 และ 0.24

ตัวทำนายชุดที่ 2 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 2 ตัวทำนาย ร่วมกันทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองด้านรวมได้ร้อยละ 48.2 ในกลุ่มรวม (ตาราง 4) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ เจตคติต่อพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.41 ในกลุ่มย่อยทำนายได้ร้อยละ 24.3 ถึงร้อยละ 39.1 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติต่อพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตน มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.40 และ 0.26

ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ ลักษณะทางสังคม มี 2 ตัวทำนาย ร่วมกันทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองด้านรวมได้ร้อยละ 42.8 ในกลุ่มรวม (ตาราง 4) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียว คือ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.49 ในกลุ่มย่อยทำนายได้ร้อยละ 21.1 ถึงร้อยละ 34.4 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.31 และ 0.20

ตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคมรวม มี 6 ตัวทำนาย ร่วมกันทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 59.5 ในกลุ่มนักศึกษารวม (ตาราง 4) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญตามลำดับ คือ เจตคติต่อพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.47 , 0.38 , 0.21 , และ 0.19 ในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 32.1 ถึงร้อยละ 44.8 ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ ตามลำดับ คือ เจตคติต่อพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเอง การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการรับรู้ความสามารถของตน มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.61 , 0.57 , 0.38 และ 0.22

ส่วนในกลุ่มเปรียบเทียบซึ่งแบ่งตามตัวแปรแบ่งกลุ่มที่มีลักษณะตรงกันข้าม พบว่า มี 1 คู่ ที่มีปริมาณการทำนายแตกต่างกันเกินร้อยละ 5 คือ ระหว่างกลุ่มนักศึกษาชายและกลุ่มนักศึกษาหญิง โดยกลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 12.4) มีปริมาณการทำนายสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 5.7) ต่างกันร้อยละ 6.7

สรุปได้ว่า ตัวทำนาย 6 ตัว สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมมีวินัย ในตนเองของนักศึกษาได้ระหว่างร้อยละ 32.1 ถึงร้อยละ 44.8 ในกลุ่มย่อย สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ตามสถานการณ์ที่ตั้งไว้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม คือ กลุ่มรวม กลุ่มนักศึกษาหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 ทำนายได้มากกว่าตัวทำนาย ในชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และ ชุดที่ 3 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม กลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายมากที่สุด คือ กลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายต่ำที่สุด คือ กลุ่มนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 ตัวทำนายที่สำคัญ คือ เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง ที่มาจากชุดที่ 2 และการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ที่มาจากชุดที่ 3 จากผลทำนายว่า นักศึกษาที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองมาก มีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวมาก เป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองสูง และในทางกลับกัน นักศึกษาที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองน้อย มีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อย มีพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองน้อย

2.2 การวิเคราะห์ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจิตลักษณะเดิมกับตัวแปรลักษณะทางสังคมต่อพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาผลปฏิสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น ผลปรากฏว่า ข้อมูลแต่ละกลุ่มเป็นอิสระกัน ความแปรปรวนในแต่ละกลุ่มเท่ากัน และมีการแจกแจงเป็นแบบปกติ ดังนั้น สามารถวิเคราะห์เพื่อหาผลปฏิสัมพันธ์ต่อไปได้

การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปฏิสัมพันธ์ (Two-way ANOVA) ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 คือ เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และเพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 2 และ ข้อที่ 3 ที่กล่าวมาดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวมาก มีพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองของนักศึกษา แสดงผลในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

ส่วนที่ 1

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าสถิติเอฟ		
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน (ก)	การเห็นแบบอย่าง จากครอบครัว (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบ สองทาง (ก x ข)
1. กลุ่มรวม	400	95.63*	8.50*	<1
2. นักศึกษาชาย	143	14.76*	4.91*	<1
3. นักศึกษาหญิง	257	85.02*	5.04*	<1
4. ระดับชั้นปีที่ 1-2	195	37.11*	3.96*	<1
5. ระดับชั้นปีที่ 3.4	205	57.41*	5.01*	<1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 2

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การมีวินัยในตนเอง	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	75.20	68.13
	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	72.72	70.61
2. นักศึกษาชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	75.78	70.88
	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	74.74	71.92
3. นักศึกษาหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	74.83	66.83
	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	71.80	69.86
4. ระดับชั้นปีที่ 1-2	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	74.93	68.77
	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	72.86	70.84
5. ระดับชั้นปีที่ 3-4	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	75.44	67.60
	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	72.68	70.36

จากตาราง 5 การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (รายละเอียดกลุ่มย่อยดูจากส่วนที่ 2) โดยแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบผลว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม แต่อย่างไร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ตาราง 5 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน พบว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองดีกว่านักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 75.20 และ 68.13) และกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 75.78 และ 70.88) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 74.83 และ 66.83) กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 (ค่าเฉลี่ย 74.93 และ 68.77) และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ค่าเฉลี่ย 75.44 และ 67.60) (ตาราง 5 ส่วนที่ 2)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ แปรปรวนไปตามการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ตาราง 5 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักศึกษาที่เห็นแบบอย่างจากครอบครัวต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่ได้เห็นแบบอย่างจากครอบครัวมากมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองมากกว่านักศึกษาที่ได้เห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อยในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 72.72 และ 70.61) และในกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 74.74 และ 71.92) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 71.80 และ 69.86) กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 (ค่าเฉลี่ย 72.86 และ 70.84) กลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ค่าเฉลี่ย 72.68 และ 70.36) (ตาราง 5 ส่วนที่ 2)

สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูง ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 2) นักศึกษาที่มีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว

มาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปี 3-4

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำและมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ แสดงผลในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

ส่วนที่ 1

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าสถิติเอฟ		
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน (ก)	การเห็นแบบอย่าง จากครอบครัว (ข)	ปฏิสัมพันธ์แบบ สองทาง (ก x ข)
1. กลุ่มรวม	400	93.11*	9.15*	<1
2. นักศึกษาชาย	143	12.81*	7.87*	<1
3. นักศึกษาหญิง	257	85.08*	4.90*	<1
4. ระดับชั้นปีที่ 1-2	212	58.10*	5.52*	<1
5. ระดับชั้นปีที่ 3,4	188	34.25*	4.26*	<1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 2

กลุ่ม	ตัวแปร	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การมีวินัยในตนเอง	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	57.74	51.83
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	55.74	53.83
2. นักศึกษาชาย	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	58.08	54.43
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	57.61	54.90
3. นักศึกษาหญิง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	57.76	50.71
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	56.74	51.73
4. ระดับชั้นปีที่ 1-2	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	57.90	51.33
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	55.88	53.35
5. ระดับชั้นปีที่ 3-4	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	57.44	52.49
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	55.07	54.86

จากตาราง 6 การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม (รายละเอียดกลุ่มย่อยดูจากส่วนที่ 2) โดยแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบผลว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่ม แต่อย่างไรก็ดี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาแปรปรวนไปตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปี 3-4 (ตาราง 6 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน พบว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 57.74 และ 51.83) และกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 58.08 และ 54.43) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 57.76 และ 50.71) กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 (ค่าเฉลี่ย 57.90 และ 51.33) กลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ค่าเฉลี่ย 57.44 และ 52.49) (ตาราง 6 ส่วนที่ 2)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาแปรปรวนไปตามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ตาราง 6 ส่วนที่ 1) โดยพิจารณาตามค่าเฉลี่ยในกลุ่มนักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนต่างกัน พบว่านักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนมากมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนน้อย ในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 55.74 และ 53.83) และในกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 51.61 และ 54.90) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 56.74 และ 51.73) กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 (ค่าเฉลี่ย 55.88 และ 53.35) และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ค่าเฉลี่ย 55.07 และ 54.86) (ตาราง 6 ส่วนที่ 2)

สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูง ได้แก่ 1) นักศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 2) นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” เป็นงานวิจัยประเภทศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlation-Comparative Study) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ ประการแรก เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาด้วยจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคมทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ประการที่สอง เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ตัวแปรอิสระชุดต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ประเภท คือ 1) จิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) จิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง 3) ลักษณะทางสังคม 2 ตัวแปร คือ การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และ 4) ลักษณะชีวสังคม 2 ตัวแปร คือ เพศ และระดับชั้นปี และตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง รวมตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ 6 ตัวแปร ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หลายรูปแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และการเปรียบเทียบของกลุ่มต่าง ๆ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ การวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น ทั้งในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มตัวอย่างย่อย ซึ่งแบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษา 2 ตัวแปร ๆ ละ 2 ระดับ รวมเป็นกลุ่มที่ศึกษา 4 กลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ และการศึกษาความเกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรชุดต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้นเป็นสำคัญ และเพื่อประโยชน์ในการสรุปและการอภิปรายผล

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะทำการประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นอันดับแรก เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติที่รวบรวมมาสนับสนุนการคาดหมายหรือเพื่อการทำนายที่ตั้งไว้ล่วงหน้า ต่อจากนั้นจะเป็นการอภิปรายผลในประเด็นที่เชื่อมโยงการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของนักศึกษาที่เอื้อต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า “ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม รวม 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะทางสังคมรวม 2 ตัวแปร ได้แก่ การเห็นแบบอย่าง

จากครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และจิตลักษณะตามสถานการณ์รวม 2 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน และเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง รวม 6 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเองได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว โดยกำหนดเกณฑ์ปริมาณการทำนายอย่างน้อยร้อยละ 5

ในการตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้ทำการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเองด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐานและแบบเป็นขั้น (Standard and Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวทำนาย จำนวน 6 ตัวแปร คือ จากกลุ่มจิตลักษณะเดิม จำนวน 2 ตัวแปร (ตัวทำนายชุดที่ 1) จากกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ จำนวน 2 ตัวแปร (ตัวทำนายชุดที่ 2) และกลุ่มลักษณะทางสังคม จำนวน 2 ตัวแปร (ตัวทำนายชุดที่ 3) รวม 6 ตัวแปร (ตัวทำนายชุดที่ 4) ร่วมกันสามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 39.8 ในกลุ่มรวม และทำนายได้ระหว่างร้อยละ 8.6 ถึง 23.4 ในกลุ่มย่อย (ตาราง 4 บทที่ 4) เมื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 กับปริมาณการทำนายชุดที่ 1 ซึ่งปริมาณการทำนายตัวแปรได้ในลำดับรองลงมา พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 4 สามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเองได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 เท่ากับ หรือเกินกว่าร้อยละ 5 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคมทุกกลุ่ม ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานอย่างเต็มที่

เมื่อพิจารณาตัวแปรในแต่ละกลุ่ม พบว่า จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง เป็นตัวทำนายที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม เป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับแรกในกลุ่มรวม กลุ่มเพศชาย และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาในด้านที่น่าปรารถนา เพราะเจตคติเป็นจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล เกิดจากการรู้คิดเชิงประมาณค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดว่ามีประโยชน์หรือโทษ ทำให้เกิดความรู้สึกโน้มเอียงไปทางชอบ และพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น อาจกล่าวได้ว่านักศึกษาเล็งเห็นประโยชน์ของการมีวินัยในตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกโน้มเอียงในทางชอบ และแสดงพฤติกรรมกรรมการมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริวดี เครือวัลย์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ และงานวิจัยของพูนสุข ชื่นบาน (2553) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า “นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวมาก มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อยทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้สอดคล้องกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวมากมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า คะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย พบทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ตาราง 5 ส่วนที่ 1) นอกจากนี้ยังพบอีกว่าพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาแปรปรวนไปตามการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว พบว่า นักศึกษาที่มีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวมากมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อย พบทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ตารางที่ 5 ส่วนที่ 1)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ส่งผลถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาสามารถมองเห็นถึงความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต เห็นประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองส่งผลดีต่อครอบครัวและสังคม ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นลักษณะหนึ่งของทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ และเป็นสาเหตุทางด้านจิตใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเป็นคนดีและคนเก่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลดา ยอดอ่วม (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร งานวิจัยของสุซอรุณ วงษ์ทิม และคณะ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และงานวิจัยของดวงดาว ทิศนประเสริฐ และคณะ (2537) ได้ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ส่งผลถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพราะการลอกเลียนแบบพฤติกรรมคนในครอบครัว โดยเฉพาะบิดามารดา ถ้าหากบิดามารดา มีพฤติกรรมที่ดี จะสามารถเป็นแบบที่ดีของบุตรได้มาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ศึกษาพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และผลงานวิจัยของธัญญา ราชแพทยาคม (2554) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุด้านธนาคารในโรงเรียน ครอบครัว และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดและเก็บออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า “นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย” สมมติฐานนี้คาดถึงนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า คะแนนพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา แปรปรวนไปตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กล่าวคือ นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ พบทั้งกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย ทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ตาราง 6 ส่วนที่ 1) นอกจากนี้ยังพบอีกว่า พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาแปรปรวนไปตามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย พบทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มระดับชั้นปีที่ 1-2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3-4 (ตารางที่ 6 ส่วนที่ 1)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่งผลถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของบุคคลผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นผู้ที่มุ่งมั่นทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายในเวลาที่เหมาะสมและมีประโยชน์มาก เมื่อเกิดความล้มเหลวก็ไม่ย่อท้อ และพร้อมที่

จะใช้ความพยายามในการเริ่มต้นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขจิตร์ ตั้งเจริญ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร งานวิจัยของ ลำไย มากเจริญ (2554) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาสาขาวิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร งานวิจัยของ สุนีย์ เจริญภูมิการกิจ (2551) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อการทำงานให้คำปรึกษาของบุคลากรสาธารณสุข งานวิจัยของ จุฑารัตน์ กิตติเชมากร (2553) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ และงานวิจัยของ สุขอรุณ วงษ์ทิม และคณะ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากเป็นบุคคลที่บิดามารดาแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ อบรมดูแลชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้อง มีความใกล้ชิดบุตร กระทำกิจกรรมร่วมกัน ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับบุตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพินทร์ ชูชม อัจฉรา สุขารมณ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น และงานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยากร (2551) ศึกษาพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองเป็นตัวทำนายที่สำคัญทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ดังนั้น หน่วยงานที่สถานศึกษาตลอดจนอาจารย์ที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อปลูกฝัง พัฒนาส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติต่อการมีวินัยในตนเอง อันส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ตามที่ต้องการ

2. จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองแปรปรวนไปตามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว ดังนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรฝึกปฏิบัติตนให้เหมาะสมและให้ความรักใคร่ เอาใจใส่ มีความใกล้ชิดบุตร กระทำกิจกรรมร่วมกัน นอกจากนี้ บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างในการแสดงพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองให้เด็กเห็น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีเท่านั้น ผู้ที่สนใจในประเด็นเดียวกันนี้ อาจทำการศึกษากับนักศึกษาระดับอื่น ๆ และนักเรียนระดับต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเยาวชนของชาติให้เกิดพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง

2. การวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอื่น ๆ เช่น การวิจัยเชิงทดลอง เพื่อฝึกอบรมสร้างเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเอง การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาหรือทำความเข้าใจพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองและมูลเหตุที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมดังกล่าวของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองสูงที่เป็นกลุ่มที่ดีเยี่ยม (Best practices) ต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กันยา สุวรรณแสง. (2544). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรพิทยา.
- กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ. (2547). **ปัจจัยด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม**. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). **ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์**. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิ่งอ้อ มะลินิล. (2552). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลลาบ ไทรโพธิ์ภู. (2546). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กุลชา ศิรเฉลิมพงศ. (2544). **แนวทางพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ (ศษ.ม.) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรมวิชาการ. (2542). **วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. จริยศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. _____ . (2542). **การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- โกศล มีคุณ. (2524). **การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาทของนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชนิษฐา สุวรรณนิตย์. (2533). **ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของต่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามตา วรินทร์านนท์. (2535). **จิตวิทยาสังคม. เอกสารประกอบการสอน**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2531). **ประมวลบทความทางวิชาการ พ.ศ. 2526-2531 ฉบับอภิเนันทนาการครบรอบ 33 ปี**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุณี จันทร์เจริญ. (2555). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). **ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม)**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิรพัฒน์ ศิริรักษ์. (2555). **ลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุฑารัตน์ กิตติเชมากร. (2553). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. (2539). **รายงานการวิจัยฉบับที่ 56 โครงการวิจัย เรื่องการปลูกฝังวินัยของคนในชาติ โครงการย่อยที่ 1 : การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชลลดา ยอดอ่วม. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจณปัญญาณี. (2524). **ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น.** รายงานวิจัยฉบับที่ 26. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2527). **ชุดฝึกอบรมการสร้างเสริมคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน.** กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ดวงดาว ทิศนประเสริฐ และคณะ. (2537). **พฤติกรรมการประหยัดพลังงานของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.** งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ดลฤดี สุวรรณศิริ. (2550, ตุลาคม). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ.** วารสารพัฒนาสังคม. 9 (1) : 157-174.
- เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2546). **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทิพนพพร เกื้อเกตุ. (2558). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลด้วยความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่พัสดุ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคกลาง.** ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญญา ราชแพทยาคม. (2554). **ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านธนาคารในโรงเรียน ครอบครัว และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดและเก็บออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร.** ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธิติมา จักรเพชร. (2544). **ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ.** กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ (กศ.ม.). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรวิมล เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. (อ้างอิงจาก Yamane. T. (1973). *Statistic : An Introductory Analysis*).

- นิชาภัทร โพธิ์บาง. (2550). **ลักษณะจิตใจและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภาพร โชติสุดเสนห์. (2545). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาชิต. (2532). **“การเตรียมความพร้อมด้านลักษณะนิสัย” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 11-15 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด.
- พระมหาจันทร์ธรรม อินทร์เกิด. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมกับประสิทธิภาพการทำงานของอาสาสมัครกู้ภัยมูลนิธิร่วมกตัญญูในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาสุชาติ ไหมอ่อน. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของพระนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระชลภักษ์ คุณวีโร. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อวิริยะในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนธีรถำนบ้านโสัง อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน**. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
- พระธรรมปิฎก. (2537). **พุทธธรรม**. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัย.
- พรพรหม พรคพวก. (2550). **ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชา เขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนิดา ธนวัฒน์ากุล. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานบริการอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานในช่วงกลุ่มบริษัท ไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด (มหาชน)**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิชามญชุ์ ปฐมศิริกุล. (2555). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานจัดซื้อ
 อย่างมีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่จัดซื้อในบริษัทกลุ่มวิสาหกิจการผลิตอาหารและอาหาร
 สำเร็จรูป. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พูนสุข รื่นปาน. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตบัณฑิตศึกษาศุภสงคราม.
 วิทยานิพนธ์วิจัยและประเมินผลการศึกษา. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- พรพรรณ จันทรง. (2541). การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับการปรับตัว
 ทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูริย์ การเพียร. (2544). บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสอ ด จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.
 ศศ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิม. (2526). “ลักษณะมุ่งอนาคต, เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่น
 และการอบรมหน่วยที่ 9-15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มนูญ ภูชลิบเงิน. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ :
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มยุรฉัตร สุขดำรง. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานสินเชื่ออย่างมี
 ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ บจม. กรุงเทพฯ. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม.
 (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระพีพันธ์ ฉายวิมล. (ม.ป.ป.). จิตวิทยาการศึกษา. (เอกสารประกอบการสอน). ชลบุรี :
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รสนันท์ ณ นคร. (2550). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการทางจิตลักษณะและสถานการณ์
 ที่เกี่ยวข้องกับการออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีธนาคาร
 ในโรงเรียน. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒน
 บริหารศาสตร์.

- ลักษณะเสด็จ ทองคำ. (2546). **จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลิดา สุวรรณดี. (2543). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลำไย มากเจริญ. (2554). **ปัจจัยทางจิตสังคมและความสุขใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันทนา วัฒนธรรม. (2557). **ปัจจัยทางจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพของพนักงานเครือข่ายมอลล์กรุ๊ป.** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณ เนตรทิพย์. (2554). **อิทธิพลของจิตลักษณะและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อการแสดงบทบาทผู้นำทีมและพฤติกรรมการบริหารโครงการของประธานโครงการในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณะ บรรจง. (2537). **ลักษณะทางศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทยจากชุมชนแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองในภาคใต้.** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2542). **ผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถที่มีต่อแรงจูงใจภายในของนักเรียน.** กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภรางค์ อินทุณห. (2552). **ปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น.** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาพิต. (2550). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับตัวพฤติกรรม.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สิริลักษณ์ ตรีตริงตรีคุณ. (2550). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานประชาสัมพันธ์เชิงรุกของนักประชาสัมพันธ์ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.** ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริวุฒิ เครือวัลย์. (2554). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์.** ปรินญาณิพนธ์ การบริหารการศึกษา. กาฬสินธุ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- สินีนานู สุทธจินดา. (2543). **การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนในสาขาวิชาพาณิชยการโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร.** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนีย์ เจริญภูมิการกิจ. (2551). **ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตและสังคมที่ส่งผลต่อการทำงานให้การปรึกษาของบุคลากรสาธารณสุข สังกัดศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร.** ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาสินี นุ่มเนียม. (2546). **ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.** ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2542). **ผลของการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.** ปรินญาณิพนธ์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพร ณะช้วนันท์. (2544). **ปัจจัยที่มีผลต่อวินัยในตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** ปรินญาณิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุमितตรา เจริญพันธ์. (2545). **จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุขจิตร ตั้งเจริญ. (2554). **ปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.** ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุขอรุณ วงษ์ทิม และคณะ. (2555). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเอง ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อนรรฆพงศ์ เรียบร้อยเจริญ. (2549). **ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และ จิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษา ในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ. (2532). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนน สอบคัดเลือกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาโท**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรวรรณ พานิชปฐมพงศ์. (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้าน ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุบล เลี้ยววาริน. (2534). **ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพ ของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- English, H.B. & English, A.C. “Discipline”, in *A comprehensive Dictionary of Psychoanalytical Terms*. (ed). New York : Davis McKay. 1968.
- Good, Carter V. *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill. 1959.

